

ผมเชื่อว่าถ้าผู้ใดมีโอกาสอ่านบทความเรื่อง “จิตอาสา พลังสร้างโลก” ของคุณหม่ออำพล จินดาวัฒน์: แล้ว จะอดไม่ได้ที่อยากหากางโปสเตอร์ไปเห็นด้วยตาสักครั้งว่า “จีโอจี” มีความน่าสนใจอย่างที่ยืนยันไว้จริงหรือ...

...เราเคยพบเห็นคนให้ทานหรือบริจาคข้าวของสงเคราะห์ผู้อื่นมาไม่น้อย แต่เราไม่ค่อยเคยเห็นผู้ให้เหล่านี้ น้อมตัวมอบสิ่งของให้แก่ผู้มารับความช่วยเหลือด้วยความสุภาพต่อตน

แพทย์ทุกคนเคยผ่านการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์โดยการผ่าศพครูใหญ่ แต่ไม่ค่อยมีที่ไหนที่ได้จัดระบบให้เกียรติต่อร่างครูใหญ่และญาติของท่านเยี่ยงญาติของผู้เรียนเอง เหมือนที่โรงเรียนแพทย์จีโอจีปฏิบัติกัน...

ค.นพ.วิรุฬห์ เหล่าทิกรเกษม
คณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พฤษภาคม 2549

จิตอาสา

พลังสร้างโลก

จิตอาสา พลังสร้างโลก

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
(ศูนย์คุณธรรม)

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
(สช.)

จิตอาสา

พลัง

สร้างโลก

จิตอาสา : พลังสร้างโลก

บรรณาธิการ: นพ.อำพล จินดาวัฒนะ
เรียบเรียงครั้งแรก ธันวาคม 2548

พิมพ์ครั้งที่ 1: มิถุนายน 2549
จำนวนพิมพ์ 2,000 เล่ม

ISBN 974-9770-51-X

ออกแบบปกและรูปเล่มโดย

บริษัท สร้างสื่อ จำกัด

17/118 ซอยประดิพัทธ์ 1 ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0 2271 4339, 0 2279 9636 โทรสาร 0 2618 7838

แล้วเราก็มายัง ณ จุดเริ่มต้นของการเดินต่อ

นพ.อภิส รัตตกุลชัย

ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สถาบันพัฒนา (สงขบล)

จิตอาสาหรือจิตสาธารณะ ดูเหมือนจะเป็นคำใหม่ที่ถูกพูดถึงกันมาก ในช่วงนี้ โดยเฉพาะเมื่อคุณหมอนพ.อำพล จินดาวัฒนะ เขียนเล่าประสบการณ์การไปเยือน ไต้หวัน ได้พบเห็นขบวนการของผู้มีจิตอาสาเป็นกลุ่มก้อนใหญ่ยิ่งและมีพลัง อันช่วย บรรเทาทุกข์ และสร้างสรรค์สังคมของไต้หวันอย่างเข้มแข็ง เมื่อย้อนกลับมาดูสังคม ไทย จิตอาสาหาได้เป็นสิ่งใหม่ในบ้านเราแต่อย่างใด ในยุคหลัง 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 กลุ่มนักศึกษาและเยาวชนได้ร่วมกันทำกิจกรรมสำคัญที่เรียกว่า **ค่ายอาสา** เป็นกระบวนการรวมกลุ่มที่ทำให้นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน ได้เปิดโลกทัศน์ สู้ชนบท สู้ชุมชนยากไร้ ด้วยจิตใจอันเป็นสาธารณะด้วยการอาสาด้วยกายและใจ แต่ วิวัฒนาการของสิ่งนี้กลับไม่เห็นในสังคมไทย ค่ายอาสาได้สลายไปกับกาลเวลา **บัณฑิตอาสา** ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นที่ฝึกฝนที่สำคัญของปัญญาชนต่อการสร้างสังคม ก็ได้ถูกกลืนหายไปกับโลกาภิวัตน์ อย่างไรก็ตามเรายังมีกลุ่มอาสาสมัคร องค์กร สาธารณะ ที่ทำประโยชน์ด้วยจิตใจอาสา ดำรงอยู่อีกมากมายในสังคมไทย ดัง ปราบกฏจิตทุกครั้ง เมื่อเกิดวิบัติภัยต่างๆ ความเป็นผู้มีจิตอาสาในสังคมไทยก็จะได้ แสดงพลังออกมาให้ประจักษ์ ทั้งในกรณีสึนามิ กรณีอุทกภัยและวิบัติสำคัญหลายๆ ครั้ง แต่เมื่อเหตุการณ์เหล่านั้นผ่านไป ดูเหมือนผู้มีจิตอาสาในสังคมไทย ก็สลายตัว และแทรกเร้นอยู่ในสังคม ที่นับวันจะอ่อนแอลงซึ่งคงมีคำถาม ด้วยเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

เมื่อต้นเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549 ผมได้ร่วมไปเยี่ยมชมโรงพยาบาลเทพ
จังหวัดสงขลา กับ คุณหมอมงคล ณ สงขลา, คุณหมอสุวัฒน์ วิริยพงษ์สุกิจ ผู้อำนวยการ
ซึ่งเพิ่งกลับจากการร่วมไปศึกษามูลนิธิอริจี่ที่ได้หวัน คุณหมอได้เล่าความประทับใจใน
สิ่งที่ได้พบเห็น ได้สัมผัส และอาจจะเรียกได้ว่าได้บังเกิดความประจักษ์ แจ่มในดวง
จิตต่อสิ่งที่ได้พบ ผมได้ฟังคำบอกเล่าดังกล่าว แม้จะเพียงไม่กี่นาที แต่ก็เหมือนกับ
การกระตุกให้ระลึกถึงสิ่งที่ขาดหายไปของจิตอาสาอันแผ่เร้นอยู่ในสังคมไทย เรามี
ผู้มีจิตใจอาสาจะไม่น้อยกว่าผู้คนในได้หวันดังได้แสดงให้เห็นทุกครั้งในภาวะวิบัติภัย
แต่เราไม่ได้ถูกล้อมรวมให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบด้วยการจัดการอันประณีตและ
พิถีพิถันอย่างที่มีมูลนิธิอริจี่ได้สร้างขึ้นมาได้หวัน นั่นคือ การจัดการอย่างมีคุณธรรม
และธรรมาภิบาล แก่มวลหมู่ผู้มีจิตอาสาด้วยผู้นำที่เสียสละอย่างไรก็ตามการเรียกหา
ผู้เสียสละและสามารถ คงไม่สามารถบังเกิดขึ้นชั่วข้ามคืนผมตัดสินใจว่าการเริ่ม
พบปะพูดคุยกัน ถ่ายทอดความรู้และคุณค่าของผู้มีจิตใจอันเสียสละและลงมือลงแรง
ทำเป็นที่ประจักษ์แล้ว แม้จะเป็นชาวได้หวันก็เป็นจุดเริ่มต้นที่จะได้เป็นน้ำทิพย์อันจะ
ชโลมใจผู้มีจิตอาสาของไทยให้แตกหน่อ ผลิบานเพื่อจะเติบโตเป็นป่าใหญ่ต่อไป ผม
ทาบตามคุณหมอสุวัฒน์ ให้มาช่วยคุยสิ่งที่คุณหมอได้สัมผัสในดวงจิตให้พวกเราได้
ฟังและจากการทาบตามครั้งนั้นนำไปสู่การรวบรวมข้อเขียนที่คุณหมออำพล จินดา
วัฒน์ ได้เรียบเรียงไว้ก่อนหน้านี้ เพื่อจะได้สื่อสารและเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้นใน
สังคมไทย และนำไปสู่การจัดเวที ที่คุณหมออำพล จินดาวัฒน์คุณหมอสุวัฒน์
วิริยพงษ์สุกิจ, คุณหมอสุภัทร ฮาสุวรรณกิจ จะได้มาเป็นผู้สื่อสารที่ดีดังกล่าวให้
บุคลากรสาธารณสุขในตอนกลางของประเทศที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ กลางเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2549 ด้วยหวังว่าการเริ่มทำจะเป็นวิถี
เบื้องต้นที่จะได้ทำนุบำรุงต้นกล้า ของเราให้งอกงามเป็นไม้ใหญ่ในสวนพฤษาแห่งผู้มี
จิตใจอันเป็นอาสาต่อไป

บุญไม่รอใคร

นพ.สุวัฒน์ วิริยพงษ์สุกิจ

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเทพ จังหวัดสงขลา

26-30 เม.ย. ที่ผ่านมา ผมอิมบุญเหลือกำลัง กระปุกเวลาทุกวินาทีที่มีคุณค่า
สำหรับการเดินทางแสวงบุญเที่ยวนี้ ความประทับใจเกิดขึ้นตั้งแต่เช้าตรู่ของแต่ละวัน จวบ
จนพระอาทิตย์ลับขอบฟ้า

ความงามผ่านเรื่องเล่า Telling story เป็นความภาคภูมิใจของเหล่าบรรดา
อาสาสมัคร ผู้มีจิตสาธารณะอันยิ่งใหญ่ ผ่านการทดสอบด้วยการเสียสละ การให้ทาน
การดูแลช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส การมีส่วนร่วมบริการทางการแพทย์ที่เปี่ยม
ไปด้วยความความเห็นอกเห็นใจ มีหัวใจบริการของความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียม
กันในโลกใบนี้ การส่งเสริมการศึกษา ที่เปรียบเสมือนร่มเงา เป็นรากฐานสำคัญของ
ความเป็นมนุษย์ ต่างๆ เหล่านี้ ล้วนแล้วแต่เป็นการทำความดี ผ่านชีวิตจริงที่
สามารถทำได้ทุกเวลา ทุกขณะจิต ทุกชนชั้นวรรณะ

ผมสังเกตเห็นและสัมผัสได้ถึงความปีติ อิ่มอกอิ่มใจของชาวคณะ นับตั้งแต่
อาจารย์ผู้ใหญ่ พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ และเหล่าชาวอริจี่ บางคนบอกว่า ชาติที่แล้วคง
ได้ทำบุญด้วยกันมาก่อนถึงได้เจอกันในชาตินี้ สำหรับผมแล้ว ก็เพราะเรากำลังทำบุญ
ทำความดีอยู่ไง จึงทำให้เราได้มีโอกาสมาเจอกันในวันนี้ และคงมีวันเวลาของการ
พบปะกันอีกเป็นแน่

รอยยิ้มผ่านสายตาแม้เวลาที่ผู้ถูก mask อยู่ เป็นสิ่งที่ผมเห็นและประทับใจ บ่งบอกถึงความศรัทธา ความมุ่งมั่น ความเพียรในการสร้างคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ดึกที่สูงใหญ่ของสถานีโทรทัศน์ “ด้าอ้าย” ถ่ายทอด “ความดี” ไปทั่วทุกมุมโลก โรงเรียนแพทย์ พยาบาล โรงพยาบาลคุณภาพมาตรฐานตามแบบฉบับ “ฉือจี้” โรงเรียนประถมมัธยม ที่สอดแทรกการเรียนการสอน ความเป็นจริง ความดีงามของสังคม เป็นความเพียรมาเนิ่นตลอด 40 ปีของการดำเนินงาน ผ่านการขัดเกลา หล่อหลอม เกิดสมดุลงบกับการเจริญเติบโตของบ้านเมือง โดยไม่ปฏิเสธเทคโนโลยีที่เหมาะสม เป็นปรากฏการณ์อันน่าทึ่ง

การบ้านสำหรับชาวคณะ จากใต้หวันสู่เมืองไทย ดูเหมือนจะสร้างแรงบันดาลใจเต็มพลังใจให้กับเหล่าชาวสยามที่ได้ชื่อ “เมืองแห่งพุทธะ” หลายท่านพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า จะเริ่มที่ตัวเองและคนใกล้ตัวก่อน โดยสามารถทำได้ทันที ซึ่งแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนตลอดการเดินทาง หลายท่านปฏิบัติทันทีโดยมิชักช้า จนชาวฉือจี้บางท่านแซวว่า “แข่งกันทำบุญ” แบบอารยะ (ไม่ขัดขืน) หลายท่านเปิดความในใจ แลกต่อชาวคณะในการประชุมก่อนเดินทางกลับ เป็นสัญญาประชาคมโดยไม่รู้ตัว

วิญญู์กรของความดีมีจุดเริ่มต้น และไม่มีวันสิ้นสุด สำหรับชาวคณะทุกท่าน ผมเชื่อว่า เรามีทุนเดิม ทุนสะสมของความดี อยู่ที่เราจะต่อยอดได้อย่างไร บทเรียนของชาวฉือจี้ ใช้ผู้แสดงคือตัวตนปัจเจกของแต่ละคน เป็นตัวละครโดดเด่นไปในเส้นทางชีวิตของความเป็นจริง ประสบการณ์ของผมและกัลยาณมิตรที่ทำงานในชนบท มีเรื่องราวที่รอการถ่ายทอด บันทึกเป็นความงดงามมากมาย “เรื่องของหมอฝน : มรณะไม่มรณะ” หมอบ้านนอกผู้ทิมองความตายเป็นบทเรียนสำหรับการเรียนรู้ชีวิตผู้คน หรือ “สิตีฟ้าตีเม๊าะ หญิงแกร่งลุ่มน้ำเทพา” ผู้อุทิศทั้งชีวิต เผ่าดูแลสามีที่ป่วยเป็นอัมพาต และลูกน้อยอีก 3 คนอย่างมีความสุข เหมือนเป็น “บอมบ้อฮวา (หมายเหตุชาวมุสลิมหมายถึงหมอใหญ่)” ผมตั้งใจว่าจะถ่ายทอดความงดงามเหล่านี้สื่อต่อสาธารณะ เพื่อให้ผู้คนในสังคมมองเห็นคุณค่า ให้โอกาสแก่กันและกัน

ตัวอย่างอาสาสมัครของชาวฉือจี้ เกิดความคิดทำอาสาสมัคร “จิตอาสา” โดยขายความคิด รวบรวมผู้มีใจใหญ่ มีความตั้งใจเป็นจุดตั้งต้นของการรวมกลุ่ม เริ่ม

จากคนกลุ่มเล็กๆ โดยเชื่อในปรัชญา “Small is beautiful” ค่อยๆ สานถักทอ เรียนรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ รวบรวมเวลาของการเติบโตอย่างช้าๆ และมั่นคง

เช่นกันบุคลากรทางด้านสุขภาพเป็นเป้าหมายของการบอกต่อ การปรับกระบวนการทำให้อาสาสมัครก้าวผ่านบันไดขั้นที่ 3 สู่มัคคุเทศก์ที่ 4 ของงานคุณภาพ โดยไม่ยึดติดกับตัวชี้วัดแบบเดิมๆ เพราะงานที่ทำด้วยหัวใจอ่อนโยน ต่อความเป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เป็นมากกว่าการทำตามหน้าที่ เป็นการทำจากกันบั้งของหัวใจ สิ่งเหล่านี้คือความท้าทาย ซึ่งต้องฝากกระแสนิยม วัฒนธรรมในโลกปัจจุบัน

Nothing is hard, when you want to do it ถ้อยความหนึ่งที่ร่ายล้อมอยู่บริเวณห้องโถงของสถานีโทรทัศน์ด้าอ้ายทำให้ต้องหันกลับมามองบริบทของสังคมไทย บางครั้งเราก็มักมีข้ออ้าง ข้อจำกัดมากมาย ผมไม่ปฏิเสธความจริงข้อนี้ แต่กลับเป็นแรงบันดาลใจให้เราต้องเอาชนะ ความเป็นกัลยาณมิตร เป็นเครือข่าย เชื่อว่าจะเป็นเครื่องมือสำคัญฝ่าอุปสรรคตรงนี้ และเช่นเดียวกัน เรามีทุนเดิมอยู่พอสมควร คำถามคือ จะร้อยเรียงเครือข่ายให้เกิดเป็นมรรคเป็นผลได้อย่างไร ผมคิดจากสิ่งที่ใกล้ตัว ผมตั้งใจจะเริ่มทำ “เครือข่ายวิทยุความดี” โดยรวบรวมสมัครพรรคพวก เหล่าชาว DJ ร่วมกันถ่ายทอด บอกเล่าความดีเป็นปฐมฤกษ์ในแต่ละช่วงเวลา กระแสตอบรับดีกว่าที่คิด ลองดูกันต่อไปสักระยะที่เราจะขยาย “เครือข่ายวิทยุความดี” แทรกซึมเข้าไปในสถาบันครอบครัว ซึ่งเชื่อว่าจะเป็นฐานใหญ่ของการเปลี่ยนแปลงสังคม

ผมยังเชื่อมั่นกับสังขธรรมชีวิตที่ว่า การทำงานก็คือการทำบุญ การทำความดีนั่นเอง ทุกขณะจิตที่มีสมาธิ ควบคู่กับการใช้ปัญญาในการทำงาน จะช่วยทำให้คนเป็นมนุษย์ที่พร้อมจะเวียนว่ายตายเกิดอยู่ทุกเมื่อ ธรรมชาติดีก็ล่วงรู้ความเป็นจริงและเฝ้ามองอยู่ทุกขณะ แม้กระทั่งชาวคณะ ธรรมชาติดีก็ยื่นมือให้ มีสติ มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา วันที่ 28 เม.ย. เวลา 17.05 น. และ 29 เม.ย. เวลา 8.02 น. แผ่นดินไหว 2 ครั้ง เป็นสัญญาณบอกภัยให้ชาวคณะทราบเป็นนัยๆ การทำความดีไม่ต้องรอ ทำได้ นับตั้งแต่วันนี้ เพราะเราอาจจะไม่มีโอกาสสัมผัสกับแผ่นดินไหวครั้งที่ 3

ฉือจี้ : ขบวนการแห่งการ ขับเคลื่อนความดี

นพ.สุภัทส อารุวรรณิก้า

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลละนา: จังหวัดฉะเชิงเทรา

มูลนิธิพุทธฉือจี้ ประเทศไทย ได้เห็น ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรอาสาสมัครที่ใหญ่ที่สุดในโลกนั้น รวบรวมผู้คนในได้วันที่มีศรัทธาต่อพลังแห่งการทำความดีช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยากตามแนวทางของพระโพธิสัตว์ตามแนวทางของศาสนาพุทธนิกายมหายานได้จำนวนอาสาสมัครร่วม 5 ล้านคนหรือประมาณร้อยละ 20 ของประชากรในประเทศ เป็นขบวนการทางศาสนาที่มีความน่าสนใจมากโดยเฉพาะในด้านการจัดองค์กรและการสนับสนุนให้อาสาสมัครแต่ละคนได้ประยุกต์หลักธรรมตามแนวทางแห่งพระโพธิสัตว์นำมาใช้กับโลกยุคใหม่ได้อย่างลงตัว

ตามภารกิจ 8 ประการที่อาสาสมัครฉือจี้ต่างอาสาช่วยสร้างสานให้บรรลุนั้นได้แก่

- 1. งานการกุศล (charity)** การบริจาคเป็นภารกิจข้อแรกของชาวฉือจี้ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเริ่มต้นเป็นอาสาสมัคร ทั้งนี้อาสาสมัครแต่ละคนจะต้องบริจาคเงิน บริจาคเวลา บริจาคแรงงานหรือทรัพย์สินต่างๆ อีกจำนวนหนึ่งเพื่อให้การช่วยเหลือผู้คนที่ตกไปดูแลด้วย เงินบริจาคทั้งหมดจะนำไปเพื่อนำไปประกอบภารกิจอีก 7 ข้อที่เหลือ โดยการบริจาค่นั้นจะมีการระบุดูอุปสรรคการใช้เงินที่ชัดเจน จะไม่มีการนำเงินบริจาคที่ได้ไปสร้างวัดไปบำรุงวัด เงินที่ใช้จ่ายในวัดนั้นใช้จากเงินรายได้จากการผลิตสินค้าเพื่อส่งขายเท่านั้น ด้วยความชัดเจน และมีกลไกการจัดการด้าน

การเงินที่โปร่งใส ทำให้สามารถระดมเงินบริจาคจำนวนมหาศาลได้อย่างสม่ำเสมอ

- 2. งานการแพทย์ (medical)** มีการสร้างโรงพยาบาลขนาดใหญ่กระจายในเมืองต่างๆ ถึง 5 แห่ง แต่ละแห่งมีความก้าวหน้าของเครื่องมือและบุคลากรทางการแพทย์ในระดับแนวหน้าของประเทศ โรงพยาบาลของฉือจี้ไม่ใช่เป็นเพียงที่ช่วยเหลือดูแลผู้คนที่เจ็บป่วยเท่านั้น แต่โรงพยาบาลเหล่านี้คือสถานที่ปฏิบัติธรรม ยกกระดับจิตใจของอาสาสมัครและบุคลากรทางการแพทย์ด้วย ดังนั้น ในโรงพยาบาลจึงเต็มไปด้วยอาสาสมัครที่มีจิตใจดีงามมาร่วมช่วยเหลือผู้ป่วยในมิติด้านจิตสังคม ตั้งแต่ช่วยพยุงเข้าห้องน้ำ อ่านหนังสือให้ฟัง เล่นเปียโนที่ OPD ให้ผู้ป่วยคลายทุกข์ แม้กระทั่งการออกไปช่วยตามหาญาติผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่จากกันไปกว่า 10 ปี ให้ได้มาพบกัน เป็นต้น
- 3. งานการศึกษา (education)** มูลนิธิฉือจี้มีการสร้างโรงเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย ที่มุ่งเน้นการสอนเด็กและเยาวชนให้มีคุณธรรมควบคู่กับวิชาการ มีคณะแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ของตนเอง วันราชการเรียนหนังสือ วันหยุดก็ยินดีแบ่งเวลามาทำกิจกรรมอาสาสมัครตามแต่ละคนจะสนใจ ฉือจี้้นนอกจากจะให้ความสำคัญกับการศึกษาในประเทศได้วันแล้ว บนดอยสูงในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ก็มีโรงเรียนที่สร้างโดยชาวฉือจี้อยู่ด้วยเช่นกัน
- 4. งานด้านมนุษยธรรม (humanitarian)** โดยใช้กลไกของโทรทัศน์ด้ายที่เป็นรายการโทรทัศน์ทางเลือกที่ทำรายการตลอด 24 ชั่วโมงในได้วันที่มีรายการที่ส่งเสริมคุณธรรม การรับรู้ข่าวสาร การเห็นชีวิตของผู้คน การสอนให้ข้อคิดประจำวันจากท่านธรรมมาจารย์เงินเหยียนจากวัดที่จังหวัดสวาทเขลิยน นับเป็นการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในการขยายอุดมการณ์และแนวคิดด้านคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างต่อเนื่องและได้ผล
- 5. การบรรเทาทุกข์สากล (international relief)** ด้วยจิตวิญญาณที่สากลในอุดมการณ์ของด้ายยาย หรือความรักที่ยิ่งใหญ่ ที่ไม่แบ่งแยกเป็นชาติเป็นพรมแดน แต่มีแนวคิดที่เห็นทุกคนเป็นครอบครัวเดียวกัน การดูแลแต่ได้วันไม่สามารถรักษาโลกไว้ได้ ดังนั้น การบรรเทาทุกข์สากลจึง

เป็นภารกิจที่สำคัญ ชาวช็องจ็องจะไปในทุกที่ทุกประเทศที่มีภัยพิบัติ ไม่ว่าจะแผ่นดินไหว สึนามิ น้ำท่วมใหญ่ เป็นต้น

6. ธนาคารไขกระดูก (marrow registry) มีผู้ลงทะเบียนที่พร้อมบริจาคไขกระดูกเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์เกือบ 3 แสนราย ซึ่งนับเป็นธนาคารไขกระดูกที่ใหญ่เป็นอันดับหนึ่งของเอเชีย การให้ไขกระดูกเหมือนการให้ชีวิตใหม่แก่ผู้ป่วยโรคเลือดร้ายนั้น การจัดงานเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้และผู้รับไขกระดูกได้มาพบกัน เป็นวันแห่งความปิติยินดีอย่างสุดขีด

7. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (environmental protection) โดยใช้กิจกรรมรีไซเคิลขยะและการแยกขยะเป็นรูปธรรมหลัก นอกจากจะสามารถลดขยะลดการทำลายสิ่งแวดล้อมได้แล้ว ยังเป็นการขัดเกลาจิตใจอาสาสมัครได้ด้วย ให้ละวางตัวตน ไม่ว่าจะรวยหรือจนต่างมาร่วมกันสร้างโลกด้วยการทำงานที่ต่ำต้อยในสายตาของผู้คน

8. อาสาสมัครชุมชน (community volunteers) นอกจากอาสาสมัครจะมุ่งช่วยเหลือผู้ป่วยในโรงพยาบาล แยกขยะ ออกช่วยเหลือบรรเทาทุกข์นานาชาติ แล้ว คนด้อยโอกาสคนยากลำบากที่มีอยู่ไม่น้อยในชุมชน ยังเป็นอีกหนึ่งในการบำเพ็ญบุญตามแนวทางพระโพธิสัตว์ด้วย อาสาสมัครจะเข้าไปดูแลอย่างสม่ำเสมอ ช่วยเก็บบ้าน พาคนชราไปอาบน้ำตัดเล็บ ตัดผม หุงหาอาหารให้รับประทาน ดูแลเรื่องเสื้อผ้า โดยจะดูแลต่อเนื่อง จนกว่าเขาผู้นั้นจะพึ่งตนเองได้หรือเสียชีวิตไป ซึ่งนับเป็นกลไกการลดช่องว่างทางสังคมด้วยจิตอาสาที่ยิ่งใหญ่

ด้วยภารกิจที่ยิ่งใหญ่ทั้ง 8 ประการ จำนวนอาสาสมัครที่มากกว่า 5 ล้านคน และการสืบสานอุดมการณ์อันแน่วแน่ของท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนตลอด 40 ปี ทำให้คำกล่าวของ ศ.นพ.ประเวศ วะสี ได้กล่าวไว้ “ในวันนี้มูลนิธิพุทธช็องจ็องได้กลายมาเป็นขบวนการทางมนุษยธรรมที่ใหญ่ที่สุดในโลก” นั้น ไม่ใช่คำกล่าวที่เกินความจริงแต่อย่างใด

กลไกการบริหารจัดการและการสร้างวัฒนธรรมองค์กรของช็องจ็อง คือหัวใจของการหลอมรวมอาสาสมัครและอุดมการณ์แห่งพระโพธิสัตว์ที่นำมูลนิธิพุทธช็องจ็องไปสู่ความสำเร็จในวันนี้

วิถีแห่งช็องจ็อง ความงามที่สรวพล้งในท่ามกลางทะเลทรายโกคณิยม

มูลนิธิพุทธช็องจ็องได้สร้างขบวนการหล่อหลอมผู้คนให้มุ่งมั่นในการทำความดีด้วยการขับเคลื่อนผ่านวัฒนธรรมองค์กรของมูลนิธิพุทธช็องจ็อง จนทำให้อาสาสมัครช็องจ็องมีวิถีวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งล้วนแต่เป็นวัฒนธรรมแห่งความดีความงามที่เอาหัวใจของความเป็นมนุษย์และการมุ่งช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยากตามแนวทางของพระโพธิสัตว์เป็นที่ตั้ง ซึ่งตรงกันข้ามอย่างสิ้นเชิงกับวัฒนธรรมทุนนิยมที่มุ่งเน้นการแข่งขัน การแสวงหาความสุขสบายทางวัตถุเฉพาะตน

วิถีวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชาวช็องจ็องที่น่าสนใจได้แก่

1. การรับประทานอาหารเจ

อาสาสมัครบางคนศรัทธาสูงรับประทานเจทุกวัน แต่อาสาสมัครทุกคนนั้น วันใดที่ใส่ชุดช็องจ็องหรือออกปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครจะต้องทานเจในวันนั้น และเป็นวัฒนธรรมที่เมื่อตักข้าวตักกับมาใส่จานแล้วต้องทานให้หมด เมื่ออิ่มแล้วยังต้องตักน้ำจากชามข้าวใบเดิม ซึ่งจะทำให้ไม่มีเศษอาหารเหลือเลยจริงๆ

การทานอาหารเจนั้น หากมองผิวเผินก็เป็นเพียงการไม่ทานเนื้อสัตว์ เป็นผลดีต่อสุขภาพ การขับถ่ายดี โอกาสเป็นมะเร็งหลายชนิดน้อยลงไป แต่หากพิจารณาให้ลึก การทานอาหารเจ เป็นการสร้างวัฒนธรรมที่สร้างความอ่อนโยนต่อโลก กล่อมเกลาจิตใจให้เข้าใกล้วิถีแห่งพระโพธิสัตว์ ไม่ไปเบียดเบียนสัตว์ ส่งเสริมการไม่ฆ่าสัตว์ซึ่งเป็นการรักษาศีลข้อแรกของพุทธศาสนา

นอกจากนี้การทานอาหารเจยังเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมของโลก เพราะการเลี้ยงปศุสัตว์นั้นได้รับการพิสูจน์ทางวิชาการแล้วว่า ต้องใช้พืชหรืออาหารโดยประมาณถึง 10 กิโลกรัม จึงจะเพิ่มน้ำหนักให้สัตว์นั้นได้ 1 กิโลกรัม หรืออัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นมวลสารนั้นเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น ดังนั้นหากมนุษยชาติรับประทานอาหารเจแทนเนื้อสัตว์แล้ว อัตราการสูญเสียพลังงานของโลกโดยภาพรวมจะลดลงไปอย่างมหาศาล

การทานเจจึงเป็นการหล่อหลอมให้คนรู้จักความพอดี ไม่กอบโกยบริโภคทรัพย์สินเงินทอง และเป็นวัฒนธรรมที่ตรงข้ามกับวัฒนธรรมบริโภคนิยมของทางตะวันตกอย่างชัดเจน

2. การบริจาคทานและการเสียสละ

หลักปฏิบัติสำคัญประการหนึ่งของชาวช็องจ็องคือการบริจาคทาน ชาวช็องจ็องจะ

ยึดหลักการที่ว่า บริจาคทุกวันดีกว่าบริจาคก้อนใหญ่เดือนละหน แม้ว่าจำนวนเงินจะเท่ากัน แต่การบริจาคทุกวันก็เท่ากับการขัดเกลาคใจตนเองทุกวัน ซึ่งย่อมจะดีกว่าการขัดเกลาคใจเพียงเดือนละหน

ชาวฉือจี้แต่ละคนนอกจากมีวิถีในการบริจาคทานแก่มูลนิธิที่สม่ำเสมอตามแต่สังขะที่ตนให้ไว้แล้ว เมื่ออาสาสมัครอาสาจะประกอบภารกิจใด เช่น หากอาสาสมัครคนหนึ่งอาสาจะดูแลคุณยายหม่ยลี่ซึ่งเป็นผู้ป่วยสูงอายุที่ยากจนที่นอนรักษาตัวที่บ้านแล้ว เขาจะซื้อข้าวสารอาหารไปฝากคุณยายเสมอด้วยเงินของตนเอง ออกค่ารถเดินทางไปเอง หากจำเป็นต้องพาคุณยายไปพบแพทย์เขาก็จะรับภาระดังกล่าวเอง เขาจะดูแลคุณยายอย่างสม่ำเสมอ ไปตามนัด เพราะหากเราไม่ไปในเวลาที่ควรจะไป ทำให้ข้าวสารที่มีอยู่นั้นหมดไป ก็เท่ากับว่าเรายังทำความดีไม่เต็มที่ ทำให้คุณยายต้องอดข้าวโดยไม่ควรจะเป็น นี่คือการจิตวิญญาณแห่งการประกอบกุศลที่ยิ่งใหญ่เพื่อขัดเกลาคใจของอาสาสมัครผู้จิตวิญญาณแห่งพระโพธิสัตว์

วิถีแห่งทุนนิยมก็มีการบริจาคแต่มักเป็น แต่ฉือจี้เน้นที่บริจาคทำทานด้วยหัวใจอย่างสม่ำเสมอ ไม่ตัดสินที่จำนวนเงิน แต่มุ่งหวังที่จิตอันเป็นกุศล

3. การไหว้ที่ค้อมตัวลงต่ำอย่างนอบน้อมยิ่ง

ภาพที่ชัดเจนที่สุดคือภาพที่อาสาสมัครนำสิ่งของที่บริจาคไปให้กับผู้ประสบภัยอาสาสมัครจะมอบสิ่งของช่วยเหลืออย่างนอบน้อม ค้อมตัวลงต่ำจนศีรษะมาอยู่ในระดับท้องพร้อมทั้งรอยยิ้มและมือที่ไหว้อย่างบริสุทธิ์ใจ เป็นการให้ที่ยิ่งใหญ่เพราะเป็นการให้ที่บริสุทธิ์ใจ สิ่งของที่นำไปให้จะเป็นของที่ประดุจนำของไปให้ญาติสนิทคือหากเป็นเสื้อผ้าก็ไม่ใช่เสื้อผ้าที่ใช้จนเก่า แต่เป็นเสื้อผ้าใหม่ ขนาดเหมาะสมกับผู้รับหากเป็นอาหารก็จะทำให้อุ่นนารับประทาน เป็นต้น

ชาวฉือจี้เน้นถือว่าการให้ คือ การขัดเกลาคใจตนเองให้ลดกิเลสลง และต้องขอบคุณผู้รับที่ให้ออกาสแก่อาสาสมัครในการได้ออกาสในการทำความดีด้วยการให้ จึงสมควรที่อาสาสมัครจะค้อมตัวขอบคุณอย่างนอบน้อมยิ่ง

การไหว้อย่างนอบน้อมไม่ใช่แสดงออกในการให้ของแก่ผู้อื่นเท่านั้น แต่เวลาที่พบปะกันเองก็เช่นกัน เมื่อแสดงออกทุกวันพร้อมรอยยิ้มจนเป็นนิสัย ความอ่อนน้อมถ่อมตน จิตวิญญาณของความนอบน้อมและการเป็นผู้ให้ก็เข้าสู่ความเป็นตัวตนไปอย่างไม่รู้ตัว

นับเป็นวิถีที่ตรงข้ามกับความเป็นไปในสังคมปัจจุบัน ที่ผู้ให้คือผู้สูงส่ง ผู้รับ

คือผู้ต่ำต้อย

4. วันไหนไม่ทำงาน วันนั้นจะไม่ทานอาหาร

ชาวฉือจี้ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมขงจื้ออยู่ไม่น้อย ซึ่งมีวัฒนธรรมที่ทำงานอย่างขยันขันแข็ง ด้วยแนวปฏิบัติที่ตรงตามของท่านธรรมมาจารย์เจิ้งเหยียนที่ประกาศหลักการว่า “วันไหนไม่ได้ทำงาน วันนั้นจะไม่ทานอาหาร” ทำให้อาสาสมัครฉือจี้ต่างน้อมนำแนวปฏิบัตินี้มาใช้ ใช้เวลาที่มีอยู่น้อยบนโลกทำงานอย่างเต็มที่ทำงานทั้งในส่วนที่เป็นงานอาชีพและการดูแลครอบครัว รวมทั้งงานอาสาสมัครในการประกอบกิจกรรมเพื่อสังคมด้วย

การทำงานทำความดีอย่างเต็มแรงนับเป็นค่านิยมที่ตรงข้ามกับวิถีทุนนิยม ที่มุ่งทำเงินให้มาก เพื่อความสบายในอนาคต เงินไม่ใช่คำตอบของชีวิต แต่การทำงานและการทำความดีคือการปฏิบัติธรรม คือการสร้างสรรคโลก เพื่อโลกที่งดงามน่าอยู่ในวันนี้ โดยไม่ได้หวังในโลกหน้าที่ยังมาไม่ถึง

5. การแต่งกายด้วยชุดเสื้อสีน้ำเงินกางเกงขาว

ทุกคนที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครฉือจี้ จะมีการแต่งกายที่เหมือนกัน แม้ว่าการแต่งกายจะบอกถึงระดับความต่อเนื่องของการเป็นอาสาสมัคร แต่ก็อยู่บนหลักคิดเดียวกันคือ ทุกคนไม่ว่าร้ายหรือจน ต่างเท่าเทียมกันที่ฉือจี้ ภายใต้การแต่งกายที่เหมือนกัน ทุกคนจึงเป็นพี่น้องกัน ทุกคนต้องทำงานเหมือนกัน ไม่มีการแบ่งแยกรวยจนเฉกเช่นเดียวกับวิถีแห่งสงฆ์ ที่เมื่อเข้ามาสู่ร่มกาสาวพัสตร์แล้ว ล้วนครองผ้าไตรจีวร 3 ชั้นเท่ากันทุกคน

การแต่งกายด้วยชุดที่เรียบง่ายเหมือนกันทุกคน เป็นการให้ความสำคัญกับทุกคนอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะกับคนเล็กคนน้อยที่เป็นคนธรรมดาสามัญ ได้มาทำสิ่งที่ยิ่งใหญ่ เช่น การเก็บขยะรีไซเคิลก็ถือเป็นกรอบกู้โลก การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่ประสบภัยธรรมชาติถือเป็นการบรรเทาทุกข์ที่ยิ่งใหญ่ การบริจาคไขกระดูกบริจาคอวัยวะซึ่งเป็นเสมือนการให้ชีวิตใหม่แก่เพื่อนมนุษย์ เป็นต้น คนธรรมดาทุกคนทำเรื่องที่ยิ่งใหญ่ได้เสมอ

ฉือจี้จึงเป็นชุมชนแห่งความเสมอภาค ที่แข่งขันเปรียบเทียบในด้านการทำความดี ไม่ใช่แข่งกันที่รถเบนซ์หรือเสื้อกระเป๋าสตางค์ราคาแพง ซึ่งนับเป็นอีกหนึ่งกระบวนการที่ตรงข้ามกับกระแสทุนนิยม

6. การสร้างตัวตนทางวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่ม

ชาวฉือจี้พยายามสร้างวัฒนธรรมทางเสียงเพลงของตนเองขึ้นมา จะเป็นเสียงเพลงที่สงบเย็น ไพเราะ ดนตรีทันสมัย ส่งเสริมการยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น กล่าวถึงภารกิจในความเป็นมนุษย์ การเข้าถึงการเป็นพระโพธิสัตว์ เป็นต้น

อีกทั้งชาวฉือจี้ยังมีการฟื้นฟูประเพณีดั้งเดิมที่งดงาม เช่น การจัดดอกไม้ การชงชา การเขียนพู่กันจีน เป็นต้น ถือเป็นภารกิจจิตให้สงบนิ่งและมีสมาธิ นับเป็นวัฒนธรรมชั้นสูงของคนจีนที่เลือนรางไปจากกระแสวัตถุนิยมจากตะวันตกที่โหมเข้ามาในช่วงการพัฒนาประเทศได้วันสู่ความทันสมัย

บ่อยครั้งที่มีการชุมนุมรวมกลุ่มสังสรรค์ของชาวฉือจี้ จะมีการแสดงละครที่ให้ข้อคิดหรือจินตลีลาประกอบเพลงร่วมด้วย เพื่อสร้างความบันเทิงที่สอดแทรกสาระตามแต่โอกาสจะอำนวย

การสร้างวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มของชาวฉือจี้ นับเป็นอีกหนึ่งกลวิธีในความพยายามที่จะนำพาผู้คนให้หลุดพ้นจากการครอบงำของวัฒนธรรมบริโภคนิยมและวัตถุนิยมตามกระแสทุนนิยม

เมื่อกระแสทุนนิยมที่เน้นลัทธิการบริโภค ให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมมนุษย์ คล้ายเครื่องจักรขึ้นไปทุกวัน มองโลกอย่างแยกส่วน เห็นความสำคัญของการสร้างตนเองและครอบครัวโดยละเลยการดูแลสังคมและช่วยเหลือส่วนรวม วิธีแห่งทุนปัจจุบันนั้นทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็วจากการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ผู้คนทำงานหนักแต่ขาดจิตใจแห่งการเกื้อกูลกันที่สูงส่ง วิธีแห่งทุนได้ที่บ่อนทำลายความเป็นมนุษย์ของมนุษยชาติลงไปมาก เป้าหมายแห่งชีวิตได้กลายเป็นการมีเงินทองแทนความพอเพียงเพื่อการบรรลุธรรมอย่างที่ควรจะเป็น

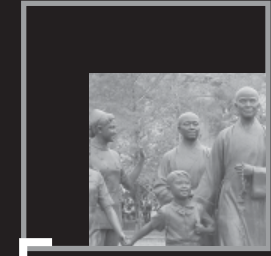
ชาวฉือจี้ภายใต้การนำของท่านธรรมมาจารย์เจิ้งเหยียนจิงได้ทำในสิ่งที่ตรงกันข้ามอย่างชนิดที่เรียกว่าหน้ามือเป็นหลังมือกับวิธีแห่งทุน เป็นวิธีแห่งธรรมที่สอดคล้องกับโลกยุคสมัยใหม่ในปัจจุบัน

ฉือจี้นอกจากเป็นขบวนการทางมนุษยธรรมที่ใหญ่ที่สุดในโลกแล้ว ยังอาจเป็นอีกหนึ่งความหวังในการต่อสู้กับวิธีแห่งทุน โดยมีจิตวิญญาณของการเกื้อกูลด้วยความกรุณาแห่งพระโพธิสัตว์เป็นแสงนำทาง

สารบัญ

2 รู้จักได้หัวใจ

15 ศาลาไปใต้หัว และพุทธฉือจี้

29 มูลนิธิพุทธฉือจี้ ยุบพลังจิตอาสาอันยิ่งใหญ่

45 การแพทย์ที่เน้นหัวใจของความเป็นมนุษย์

59 การศึกษาสี่อสีขาวและบทสรุป

เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ผมมีโอกาสไปดูงาน
ของมูลนิธิพุทธฉือจี้ที่ไต้หวัน ด้วยความอนุเคราะห์
ของคุณยคุณธรรม ได้ดูได้รู้ได้เห็นเรื่องราวของเขาแล้ว
มีความประทับใจ จึงขอถ่ายทอดสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่ท่านผู้อ่าน
ในชื่อเรื่องที่ว่า “จิตอาสา พลังสร้างโลก” รวม 5 ตอนครับ

รู้จัก ไต้หวัน

โดย นพ.อภาพ จินตวัฒน์

เกริ่นนำ

เมื่อราวเดือนกันยายน พ.ศ. 2548 อาจารย์ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม เล่าให้ผมฟังคร่าวๆ ว่า ท่านได้ไปดูงานของมูลนิธิพุทธฉือจี้ที่ไต้หวัน ท่านพบเรื่องราวอันงดงามของที่นี่ มูลนิธิดำเนินงานมาได้ 40 ปีแล้ว ใช้หลักทางพุทธศาสนาเป็นธงนำทาง มีกิจกรรมต่างๆ เกิดขึ้นมากมายที่ล้วนทำเพื่อผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นงานด้านสังคมสงเคราะห์ การศึกษา การแพทย์และสาธารณสุข และวัฒนธรรม โดยเน้นการสร้างเสริมจิตอาสาเพื่อสร้างประโยชน์สุขให้เกิดแก่ผู้อื่น ปัจจุบันมีสมาชิกร่วมบริจาคสนับสนุนกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง 5-6 ล้านคนทั่วโลก มีอาสาสมัครทำงานแบบต่อเนื่องกว่าสองแสนคน มีโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่ทันสมัยหลายแห่งในไต้หวัน มีธนาคารไขกระดูกที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย มีสถานีโทรทัศน์น้ำดีเป็นของตนเองเผยแพร่สัญญาณภาพไปทั่วโลก มีโรงเรียนอนุบาล ประถม มัธยม จนถึงมหาวิทยาลัยผลิตแพทย์และบุคลากรสาขาอื่น และมีกิจกรรมเพื่อสังคมด้านอื่นอีกมาก โดยทุกเรื่องที่ทำ ล้วนเน้นความสำคัญต่อมิติทางมนุษย์และจิตวิญญาณอย่างเด่นชัดและเป็นรูปธรรม

ผมฟังแล้วรู้สึกประทับใจอย่างมาก แล้วในที่สุดก็เหมือนเป็นบุญวาสนา เมื่อศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) ได้กรุณาชวนผมเดินทางไปศึกษาดูงานที่ไต้หวัน ร่วมกับคณะกว่า 40 คน ที่มีผู้นำ

หน่วยงานของรัฐ ผู้นำชุมชนและอาสาสมัครที่ทำงานในชุมชน ไปดูงานระหว่างวันที่ 23-27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เมื่อไปดูไปรู้ไปเรียนจากของจริง ก็ยิ่งทำให้ซาบซึ้งและประทับใจเป็นทวีคูณ จึงตั้งใจว่าจะเก็บสิ่งที่ได้เรียนรู้มาถ่ายทอดให้เพื่อนคนไทยที่สนใจได้มีโอกาสร่วมเรียนรู้ ผมจึงเขียนบทความเล่าเรื่องนี้ขึ้น เพื่อตอบแทนพระคุณแก่ทุกท่านที่เกี่ยวข้องที่ทำให้ผมได้เรียนรู้ประสบการณ์อันมีค่าสูงในครั้งนี้

การเดินทางไปดูงาน มีอาสาสมัครชุดเสื้อสีน้ำเงินกางเกงสีขาวย และชุดสีน้ำเงินของมูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวันในประเทศไทย 6 ท่าน เดินทางไปดูแลพวกเราตลอดการเดินทาง คือ คุณสุชน แซ่เฮง, คุณสุทธิพันธุ์ เล็กวิจิตรธาดา (แคนดี้), คุณบังอร แซ่เจิน, คุณลัดดา แซ่หลิว, คุณวิวัฒน์ แซ่เตี๋ย และน้องหญิง แซ่จิ่ง ทั้ง 6 ท่านดูแลช่วยเหลือพวกเราเหมือนเป็นญาติสนิท (แม้จะเพิ่งรู้จักกันเป็นครั้งแรก) ทั้งเรื่องการวางแผนการดูงาน การจัดการ การประสานงาน การเป็นล่าม การให้ข้อมูล การบริการสารพัด ทุกท่านตั้งใจบริการพวกเราอย่างสุภาพ อ่อนโยน ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่รู้เหน็ดเหนื่อย

ทั้ง 6 ท่านเดินทางไป-กลับ กินอยู่หลับนอนโดยอาศัยค่าใช้จ่ายที่แต่ละคน ออกกันเอง อันเป็นเอกลักษณ์ของอาสาสมัครเชื้อจี้ที่มีใจใฝ่บริการผู้อื่น ไม่เบียดเบียนใครๆ และไม่เบียดเบียนโลก สมกับที่ฝรั่งขนานนามพวกเขาว่า “นาง (นาย) ฟ้า สีน้าเงิน” (Blue Angle)

เพียงเริ่มต้นเท่านั้น ก็สร้างความประทับใจให้แก่พวกเราอย่างสุดๆ แล้วครับ

ไต้หวันริ้ว

เมื่อเอ่ยถึงไต้หวัน แต่ละคนคงคิดถึงเรื่องที่แตกต่างกัน บางคนอาจคิดถึงประเทศที่ ส.ส. ในสภาชอบตบตีกันจนเป็นข่าวไปทั่วโลกอยู่บ่อยๆ บางคนอาจคิดถึงประเทศที่มีแรงงานไทยไปรับจ้างทำงานเป็นแสนและเคยมีเหตุการณ์คนงานไทยก่อจลาจลจุดไฟเผาที่พักเพราะถูกกดขี่ข่มเหงจนเหลือทน บางคนอาจคิดถึงนักธุรกิจไต้หวันที่เข้ามาลงทุนทำธุรกิจมากมายในประเทศไทยของเรา ผู้ที่มีอายุมากหน่อยอาจคิดถึงจีนขาวที่อพยพหนีคอมมิวนิสต์จีนแผ่นดินใหญ่ไปตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นที่หมู่เกาะฟอร์โมซาและประกาศตนเป็นสาธารณรัฐจีนเมื่อราว 50 ปีก่อน บางคนอาจคิดถึงประเทศที่คนส่วนใหญ่นับถือพุทธนิกายมหายานที่เน้นการปฏิบัติธรรมด้วยการ

ช่วยเหลือผู้อื่นตามหลักความเมตตากรุณาของพระโพธิสัตว์ ฯลฯ

ไต้หวันประกอบด้วยหมู่เกาะน้อยใหญ่ 78 เกาะ มีเกาะไต้หวันเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุด มีเนื้อที่ 35,980 ตารางกิโลเมตร เล็กกว่าประเทศไทยประมาณ 14 เท่า แต่มีประชากร 1 ใน 3 ของไทย (22 ล้านคนเมื่อปี 2547) ความยาวจากเหนือจรดใต้ 400 กม. ราวๆ ตอนเหนือของเชียงใหม่ถึงพิษณุโลก กว้าง 150 กม. ราวๆ ชายแดนแม่ฮ่องสอนถึงเชียงใหม่ เมื่อเทียบกับประชากรที่มีอยู่จึงถือได้ว่าไต้หวันเป็นประเทศที่มีประชากรค่อนข้างหนาแน่น มีหน้าซ้ำพื้นที่ราวร้อยละ 75 เต็มไปด้วยเทือกเขา และมีปัญหาภัยธรรมชาติทั้งแผ่นดินไหวเสมอๆ และได้ฝุ่นหนักรๆ ปีละหลายลูก

ถ้าจะว่าไปแล้ว จีนไต้หวันมีประวัติศาสตร์ชาติที่ชัดเจนก็ราว 50 ปีเศษมานี้เอง ตั้งแต่สมัยพรรคก๊กมินตั๋งแพ้ภัยคอมมิวนิสต์จีนจึงอพยพคนจีนราว 2 ล้านคนข้ามมาสมทบอยู่กับคนท้องถิ่นเดิมที่นั่น แต่เวลาเพียงครึ่งศตวรรษ ปรากฏว่าจีนไต้หวันเติบโตก้าวกระโดดจากประเทศที่เต็มไปด้วยคนยากคนจนมาเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว คนจนหมดไป ช่องว่างระหว่างคนจนคนรวยแคบลงมาก (จาก 15 เท่า ในปี พ.ศ. 2496 เหลือแค่ 4 เท่าในปี พ.ศ. 2513) กลายเป็นประเทศแนวหน้าในเอเชียถัดจากญี่ปุ่นเกาหลีใต้ และสิงคโปร์

สรุปประวัติศาสตร์ไต้หวันโดยย่อ	
พ.ศ.	ประวัติศาสตร์
2167	ดัตช์ยึดครอง
2169	สเปนมาแย่งไปครอง
2184	ดัตช์ยึดกลับมาครอง
2203	ราชวงศ์หมิงและแมนจูมายึด ผนวกเป็นส่วนหนึ่งของมณฑลฝูเจี้ยน
2438	ญี่ปุ่นยึดไปจากจีน
2455	ดร.ซุนยัตเซ็น สถาปนา “สาธารณรัฐจีน” หลังล้มราชวงศ์ชิงได้สำเร็จ
2480	จีนเปิดศึกใหญ่กับญี่ปุ่น
2488	สงครามต่อต้านญี่ปุ่นนาน 8 ปี ญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 พรรคคอมมิวนิสต์จีนเรืองอำนาจ จีนแผ่นดินใหญ่มีสิทธิเหนือหมู่เกาะไต้หวัน

สรุปประวัติศาสตร์ไต้หวันโดยย่อ	
พ.ศ.	ประวัติศาสตร์
2492	พรรคก๊กมินตั๋งของ ดร.ซุนยัตเซ็น พายแพ้งเงินคอมมิวนิสต์ จึงอพยพกันมาตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นที่ไต้หวัน (อพยพคนมาจากจีนใหญ่ 2 ล้านคน มีคนอาศัยอยู่ก่อนแล้วราว 18 กลุ่ม ประมาณ 12 ล้านคน)
2514	จีนไต้หวันเสียสมาชิกภายในสหประชาชาติ
2521	สหประชาชาติรับรองจีนเดียว คือจีนแผ่นดินใหญ่
2522	เจียง ไคเช็ค ประธานาธิบดีคนแรกถึงแก่กรรม เจียง จິง กวีระ ลูกชายขึ้นปกครองแทน
2539	หลี่ เต็งฮวย ได้เป็นประธานาธิบดีจากเลือกตั้งคนแรก (หลังยกเลิกกฎอัยการศึก และมีรัฐธรรมนูญใช้)
2543	เฉิน ส่วย เปียน ได้เป็นประธานาธิบดีคนที่ 5 (ได้เป็นโครงการเลือกตั้งคนที่ 2, ปี พ.ศ. 2547 ได้รับเลือกเป็นสมัยที่ 2)

มีการวิเคราะห์กันว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้จีนไต้หวันพัฒนาประเทศได้อย่างก้าวหน้ามากในช่วงเวลาค่อนข้างสั้นนั้น ส่วนหนึ่งมาจากแรงกดดันบีบบังคับทำให้คนไต้หวันและรัฐบาลไต้หวันต้องถีบตัวทะยานไปข้างหน้าอย่างไม่ชักช้า นั่นก็คือ

1. ภัยจากธรรมชาติ เนื่องจากหมู่เกาะไต้หวันตั้งอยู่ในแนวภูเขาไฟ จึงเกิดปรากฏการณ์แผ่นดินไหวอยู่เสมอๆ ทั้งใหญ่และเล็ก ล่าสุดปี พ.ศ. 2542 เกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ทางตอนใต้ของเกาะ มีผู้เสียชีวิตกว่า 2,000 คน บาดเจ็บอีกหลายพันคน นอกจากนี้ไต้หวันยังต้องเผชิญกับไต้ฝุ่นทุกปี ปีละหลายๆ ลูก ยังความเสียหายให้แก่ชาวไต้หวันมาโดยตลอด

2. ภัยคุกคามจากจีนแผ่นดินใหญ่ที่จ้องจะรวมจีนไต้หวันให้เป็นจีนเดียวมาโดยตลอด ตั้งแต่พรรคก๊ก มิน ตั๋ง อพยพมาตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นใหม่ฯ จนถึงปัจจุบัน

ด้วยภัยคุกคามข้างต้น มีผลทำให้ชาวจีนไต้หวันต้องเพิ่มความขมขื่นขยันขันแข็ง หนักเอาเบาสู้ ถีบตัวสร้างชาติให้เจริญก้าวหน้าเพื่อเอาชนะภาวะคุกคามทั้งหลายอย่างไม่ย่อท้อ ไม่สิ้นหวัง และไม่ยอมจำนนต่อปัญหาที่ต้องเผชิญอยู่ตรงหน้าแบบที่เรียกว่า “สู้ยิบตา” ก็ว่าได้

“สิ่งเหล่านี้ได้บีบบังคับให้คนไต้หวันถ่ายทอดจิตวิญญาณจากรุ่นสู่รุ่นลงไปว่า หากยังมีลมหายใจ ยังพอทำงานได้ จะต้องมีความขยันขันแข็งทำงานแข่งกับเวลา สะสมทรัพย์สมบัติให้ครอบครัว เผื่อไว้ผจญภัยกับภัยพิบัติที่จะมาเมื่อไหร่ก็ได้ คนไต้หวันจึงมีลักษณะขมขื่น กระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา เพราะถ้าไม่เช่นนั้น ก็จะถูกภัยธรรมชาติ คัดสรร เช่น ฝั่งทั้งเป็น หรือกวาดไปกับสายน้ำท่วมลงทะเลมหาสมุทรไปทุกปี เหลือไว้แต่ทายาทคนไต้หวันที่มีคุณภาพ รู้จักการปรับปรุงตัวอยู่ตลอดเวลา จึงจะก้าวทันความเปลี่ยนแปลงและภัยพิบัติบนโลกใบนี้ได้

แม้ว่าไต้ฝุ่นจะนำภัยพิบัติมาให้ไต้หวัน แต่หากไม่มีไต้ฝุ่น ไต้หวันในฤดูแล้ง ก็ขาดแคลนน้ำใช้ ไต้ฝุ่นจึงเป็นชะตากรรมที่ชาวไต้หวันจำต้องเผชิญหน้าทุกปีด้วยความขมขื่น และได้ฝุ่นยังมีจุดดีที่สำคัญมากคือ แรงลมพายุของไต้ฝุ่นจะช่วยขจัดมลพิษสารเคมีในท้องฟ้าให้ไต้หวันทุกปีอีกด้วย” (จากหนังสือ คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศไต้หวัน โดยพระเดิมแท้ ชาวหินฟ้า) ส่วนปัจจัยด้านบวกอื่นๆ ที่มีส่วนทำให้จีนไต้หวันเจริญก้าวหน้าก็มีหลายประการ ได้แก่ การที่คนไต้หวันที่อพยพลี้ภัยคอมมิวนิสต์มาจากแผ่นดินใหญ่ราว 2 ล้านคน ส่วน

ใหญ่เป็นระดับนำ ระดับมัธยมศึกษา มีการศึกษาระดับดี จบการศึกษามาจากต่างประเทศจำนวนมาก มีจิตวิญญาณเลือนนักสู้ นักเผชิญภัย และมีบุคลิกของชาวจีนที่ยืนชนแข็ง ใฝ่เรียนรู้ หนักเอาเบาได้เป็นพื้นอยู่แล้ว ประกอบกับมีวัฒนธรรมที่เป็นผลมาจากพุทธศาสนานิกายมหายานที่สร้างให้คนจีนได้หันมีความนอบน้อม ถ่อมตน มีจิตใจใฝ่บริการผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่นและช่วยเหลือซึ่งกันและกันไม่ทอดทิ้งกัน เหล่านี้จึงกลายเป็นจุดแข็งของคนไต้หวันไป (แต่คนไต้หวันที่มีลักษณะตรงข้ามนี้ก็ยังมีเหมือนกัน ดังจะเห็นได้จากผู้ประกอบการธุรกิจชาวไต้หวันที่มีทั้งพ่อพระและนักกตัญญูใจ)

ในช่วง 50 ปีเศษมานี้ จีนไต้หวันพัฒนาโดยมุ่งปฏิรูปเรื่องสำคัญๆ สรุปได้ 4 เรื่องคือ

1. ปฏิรูปที่ดิน
2. ปฏิรูปทางการเมือง
3. ปฏิรูปเศรษฐกิจ
4. ปฏิรูปการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม

1. การปฏิรูปที่ดิน ในช่วงบุกเบิกของรัฐบาลเจียงไคเช็คซึ่งเป็นรัฐบาลเผด็จการ ได้ทำการเรียกศรัทธาและความเชื่อมั่นจากประชาชนโดยเร่งดำเนินโครงการจัดสรรและปฏิรูปที่ดินเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชนส่วนใหญ่ สามารถทำสำเร็จในเวลาเพียง 4-5 ปี ทำให้เกิดความเป็นธรรมในฐานะการผลิตและที่อยู่อาศัยของผู้คนไต้หวันมาจนถึงทุกวันนี้

2. การปฏิรูปทางการเมือง แม้รัฐบาลเจียงไคเช็คเป็นรัฐบาลเผด็จการ แต่ก็รู้ว่าจุดอ่อนสำคัญของรัฐบาลส่วนใหญ่คือปัญหาการทุจริตคอร์รัปชั่น เขาจึงพยายามปิดจุดอ่อนเหล่านี้เพื่อสร้างการยอมรับแก่ประชาชนทั้งที่อพยพมาด้วยกันและคนส่วนใหญ่ (12 ล้านคน) ที่อาศัยอยู่ในไต้หวันมาก่อนแล้ว ในขณะเดียวกันก็เตรียมการสู่การปกครองระบบประชาธิปไตย ซึ่งในที่สุดก็ประกาศยกเลิกกฎอัยการศึก ทำให้ไต้หวันเป็นประเทศประชาธิปไตย มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด มีระบบ 5 อำนาจอธิปไตย คือ หนึ่งสภานิติบัญญัติ สองสภาตุลาการ สามสภาบริหาร สี่สภาตรวจจสอบ และคัดเลือกบุคลากรของรัฐ และห้าสภาควบคุมสูงสุด (โดยทั่วไปประเทศตะวันตกจะใช้ระบบ 3 อำนาจ) มีการเลือกตั้งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ประชาชนตื่นตัว

มีการพัฒนาการอย่างน่าสนใจ

“ก่อนหน้านี้ หากผู้คนที่ต้องการทิ้งขยะ ก็จะไปออกมากองสุ่มไว้ที่ข้างถนน ทำให้ดูสกปรกและส่งกลิ่นเหม็นคloy แต่นับจากมีนโยบายปราศจากขยะบนพื้น ออกมาในปี พ.ศ. 2540 ผู้คนต้องรอลทิ้งขยะตามเวลาที่รถขยะจะไปจัดเก็บ วิธีการนี้ ลดความสะดกสบายลงบ้าง แต่ก็ทำให้บ้านเมืองสะอาดขึ้น

ในระยะ 4-5 ปีมานี้ ได้เห็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในไทเปได้เพิ่มมาตรการเกี่ยวกับการจัดการขยะอีกหลายเรื่องเช่น

1. กำหนดวัน-เวลา และประเภทขยะที่สามารถทิ้งได้ฟรี โดยไม่ต้องจ่ายค่าเก็บขยะแก่รัฐ ซึ่งชาวบ้านจะต้องเตรียมนำถุงขยะมารองทิ้งตามจุดที่ทางการระบุไว้เป็นจุดๆ ในเขตเมือง ห้ามทิ้งไว้หน้าบ้าน เป็นการให้ประชาชนรู้สึกถึงภาระของการเก็บขยะและรอลทิ้ง จะได้เกิดการควบคุมการซื้อหาข้าวของมาเป็นขยะไปในตัว ในขณะที่เดียวกันก็มีการกำหนดวัน-เวลาและประเภทขยะที่เก็บ เช่น บางวันเก็บเฉพาะขยะกระดาษ บางวันเก็บเฉพาะขยะพลาสติก โฟม และแก้ว เป็นต้น ปัจจุบันนี้ เมื่อประชาชนได้ยินเสียงดนตรีเหมือนรถขายไอติมวอลล์ของบ้านเรา ทุกคนจะรู้ทันทีว่ารถขยะกำลังมา ก็มีหน้าที่หิ้วถุงขยะออกไปส่งให้คนเก็บขยะโดยมิชักช้า

2. หากใครไม่สะดวกที่จะแยกประเภทขยะมาทิ้งตามวัน-เวลาข้างต้น ก็ต้องจ่ายเงินเพิ่ม โดยให้ประชาชนซื้อถุงพลาสติกใส่ขยะรวมได้ทุกชนิด (ขนาดใหญ่-กลาง-เล็ก ราคาต่างกันไป) แล้วทิ้งได้ทุกวัน แต่ก็ต้องมารอลทิ้งพร้อมกับคนอื่น ตามวัน-เวลาที่จุดนัดพบเช่นกัน

ระบบการทิ้งขยะที่เห็นในกรุงไทเป เป็นภาพที่ประทับใจมาก เพราะเป็นกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในด้านความสามัคคีที่รัฐร่วมกับประชาชน เป็นเครื่องบอกวุฒิภาวะทางสังคมได้วันได้ว่า สมรรถภาพและการศึกษาของประชาชนเริ่มให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิต โดยไม่เพียงสนใจแค่ปัญหาปากท้องอย่างไรในอดีตแล้ว และเป็นความยุติธรรมที่ใครใช้มาก ก็ต้องจ่ายมาก ถือเป็นภาพการปรับตัวของ

ศาสนา ใน ไต้หวัน และพุทธ道教

สังคมไต้หวันยินยอมให้ศาสนาและความเชื่อต่างๆ เกิดและเติบโตได้อย่างเสรี ไม่มีการใช้อำนาจรัฐเข้าไปแทรกแซงหรือจัดการ ปล่อยให้ธรรมชาติจัดสรรและจัดการในรูปของประชาธิปไตยเชิงศาสนา เป็นการให้เสรีภาพแก่ประชาชนมากที่สุดแห่งหนึ่งในโลก องค์การศาสนาที่เติบโตในไต้หวันเป็นไปอย่างฉันทมิตร แม้ไม่ขึ้นแก่กัน มีความแตกต่างกันแต่สามารถร่วมงานกันได้ ไม่ทะเลาะเบาะแว้งหรือแตกแยก ทำให้เกิดมูลนิธิ สมาคม นิตินุคคลเชิงศาสนาเป็นจำนวนมาก ทั้งวัดพุทธ สำนักขงจื้อ วัดเต๋า โบสถ์คริสต์ มัสยิด ฯลฯ ไม่มีองค์กรปกครองสูงสุด ไม่มีองค์กรใดเติบโตจนเป็นเจ้าของผูกขาดครอบงำ ศาสนาที่ยังคงเป็นหลักสำคัญก็คือพุทธศาสนา มีองค์กรพุทธเป็นสิบแห่ง แต่ที่นับว่าเป็นสำนักใหญ่มีอยู่ 4 สำนัก คือ ฉือจี้ ฝอกวงชาน ฝากู่ชาน และจงไถชาน

องค์กรพุทธในไต้หวัน เป็นพุทธมหายานที่เน้นอุดมการณ์พรหมวิหาร 4 ประการแบบพระโพธิสัตว์ คือมุ่งช่วยเหลือสรรพสัตว์เป็นเป้าหมายหลักของชีวิต ทำให้มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยกันคนละไม้ละมือ ไม่นิ่งดูตายหรือหาความสุขในตนฝ่ายเดียว

ศาสนาในไต้หวันและพุทธ道教

ศาสนา ใน ไต้หวัน และพุทธด็อก

พระมงคล อัครปัญญา ชาวเนปาลที่
ได้อาศัยศึกษาเล่าเรียนอยู่ในไต้หวันนานถึง 9
ปี ได้สรุปถึงปัจจัยที่ทำให้ศาสนาต่างๆ เกิดขึ้น
ได้อย่างหลากหลายในไต้หวันไว้ว่าเป็นเพราะ

1. คนไต้หวันมีความใจกว้าง รับผิดชอบ
คำสอน สิทธิ นิกราย ความเชื่อ องค์การศาสนา
ต่างๆ เริ่มขึ้นในไต้หวันเพียง 40-50 ปี มาแล้ว จึง
ยังไม่ถึงขั้นหยั่งรากฝังลึกเป็นองค์กรหรือลัทธิผูกขาด ที่จะทำให้อาณาจักร ลัทธินิกราย
หรือความเชื่อตายตัวเหมือนในสังคมที่มีประวัติศาสตร์มายาวนานมากๆ คนไต้หวัน
จึงมีโอกาสเรียนรู้ได้หลากหลาย และองค์กรศาสนาก็มีการดำเนินงานประชาสัมพันธ์
และการตลาดเชิงสังคมอย่างเต็มที่และเปิดเผย สังคมก็รับได้ ครอบคลุมที่ไม่ได้สร้าง
ความเดือดร้อนแก่ส่วนรวม

(ผมเห็นที่หน้าภัตตาคารแห่งหนึ่งในไทเป มีชั้นบรรจูกุศลสารเผยแพร่ธรรมะ
และกิจกรรมของสำนักต่างๆ ไว้ให้คนหยิบไปศึกษาเป็นจำนวนมากโดยไม่เสียเงิน)

2. สังคมไต้หวันมีความเชื่อมั่นในวิจารณ์ญาณของผู้คน ให้เกียรติว่าแต่ละคน
ย่อมมีแนวคิด มุมมองที่แตกต่างกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน แต่สามารถเป็นเพื่อนกันได้
อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติโดยเคารพในสิทธิเสรีภาพของกันและกัน และไม่กระทบต่อความ
สงบสุขของสังคมโดยรวม ซึ่งความเชื่อตรงนี้ ปรากฏอยู่ในสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ
ไต้หวันที่ให้สิทธิในการนับถือศาสนา ลัทธิ นิกราย และความเชื่อต่างๆ ได้อย่างเสรี

ต้นไม้งามคุณธรรมและจิตวิญญาณจึงเกิดและเติบโตมากมายในดินแดนไต้หวัน
ซึ่งเป็นคุณแก่คนไต้หวัน สังคมไต้หวันและสังคมโลกด้วย

ด็อก สำนักพุทธหมายเลขหนึ่งของไต้หวัน

ในบรรดาสถาบันพุทธกว่าสิบสำนัก ชื่อที่ถือได้ว่าเป็นสำนักที่ใหญ่และทรงพลัง
ที่สุด มีสมาชิกกว่า 5 ล้านคนทั้งในไต้หวันและต่างประเทศ ผมกับคณะที่ไปดูงานคราวนี้
ก็มุ่งไปศึกษาเรียนรู้เรื่องราวของสำนักพุทธชื่อจี้เอ๋อง

ชื่อจี้เอ๋องเป็นสำนักพุทธที่กำหนดเป้าหมายหลักขององค์กรไว้ 4 ภารกิจ คือ

1. การทำกิจกรรมสังคมสงเคราะห์
2. การจัดบริการรักษาพยาบาล
3. การจัดการศึกษา
4. การส่งเสริมวัฒนธรรม

มีมูลนิธิพุทธชื่อจี้เอ๋องเป็นองค์กรแกนกลางในการดำเนินงาน ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ.
2509 อยู่ได้ด้วยเงินบริจาคอย่างสม่ำเสมอจากสมาชิกกว่า 5 ล้านคน มีระบบบริหาร
จัดการที่ดีมาก การเงินโปร่งใสมากจนเป็นที่เชื่อถือของคนทั่วไป จึงมีเงินมาใช้ทำ
กิจกรรมต่างๆ อย่างมากมาย ไม่รู้จบสิ้น

ส่วนสมณาราม (วัด) ที่พำนักของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน ผู้เป็นประมุข
ของชาวชื่อจี้ที่ตั้งอยู่ที่เมืองฮวาเหลียน (ฮั่วเหลียน) ชายฝั่งตะวันออกของไต้หวัน ซึ่ง
เป็นเขตกันดาร แยกการบริหารจัดการออกจากมูลนิธิ ไม่รับบริจาค ไม่ใช้เงินของมูลนิธิ
บริหารจัดการโดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง ภิภุชณี อาสาสมัครและผู้มาฝึกฝนที่นั่นต้อง
ทำงานหารายได้เล็กๆ น้อยๆ มาใช้จ่ายในกิจการของสมณารามเอง ไม่มีแบบวัดครั้งหนึ่ง
กรรมกรครั้งหนึ่งทั้งเจ้าอาวาสและลูกวัดไม่มีการสะสมพอกพูนทั้งทรัพย์สินและลาภยศ

เยี่ยมชมวาระท่านธรรมาจารย์

วันศุกร์ที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลาเกือบ 6 โมงเช้า ผมและคณะดูงาน
40 กว่าชีวิต เดินทางถึงสมณารามจี้เอ๋อง ที่เมืองฮวาเหลียนอันเป็นที่พำนักของท่าน
ธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน สมณารามแห่งนี้ตั้งอยู่ท่ามกลางแมกไม้ที่ปลูกอย่างเป็นระเบียบ
บรรยากาศโดยรอบห่างไกลบ้านเรือนผู้คนพอสมควร มองไปด้านหลังเห็นภูเขาสูง
ใหญ่ทะมึน มีถนนหนทางเข้าถึงสมณารามได้โดยสะดวก

จับฉลากเลือกไปเป็นแพทย์ที่ประเทศกำลังพัฒนาแห่งหนึ่งในอเมริกากลาง ไปทำงานที่นั่น ไปช่วยเปิดคลินิกรักษาโรคเบาหวาน โดยขอรับเงินบริจาคจากผู้คนเพื่อทำกิจกรรมนี้ ได้ผลดีมาก ตอนนั้นครบกำหนดทำงานแล้วจะกลับได้วันก็ได้ แต่เขาสมัครใจขออยู่ต่อเพราะรู้สึกว่ายังมีงานให้ทำเพื่อคนเจ็บป่วยได้อีกมาก

ท่านธรรมาจารย์สรุปท้ายอย่างแหลมคมว่า นี่คือชีวิตแพทย์หนึ่งชีวิต ที่สามารถช่วยชีวิตคนอื่นได้เป็นพันเป็นหมื่น แพทย์ในโลกนี้ต้องการคนแบบหมอคนนี้

อาสาสมัครชื่อจี้คนหนึ่งที่ได้มีโอกาสเข้าไปทำงานในโรงพยาบาลเล่าว่า วันที่พวกเขาไปทำงาน มีผู้ป่วยสูงอายุคนหนึ่งมาโรงพยาบาล อาสาสมัครเข้าไปช่วยดูแลให้ข้อมูลคำแนะนำต่างๆ อย่างรวดเร็ว จนคุณตาท่านนั้นชมว่า ให้ข้อมูลดีกว่าคอมพิวเตอร์อีก

ท่านธรรมาจารย์พูดติดตลกว่า ถ้าอาสาสมัครชื่อจี้เป็นคอมพิวเตอร์ ตัวท่านอาจารย์เองคงจะเป็นเครื่องที่ error (ผิดพลาดคลาดเคลื่อน) ทุกวัน มีแพทย์หญิงอายุไม่มากคนหนึ่ง เดินทางมาจากจีนแผ่นดินใหญ่เพื่อมารับไขกระดูกไป

ปลูกถ่ายให้คนไข้ที่นั่น ก่อนเดินทางกลับ ได้มีโอกาสเดินทางไปเยี่ยมชมกิจการของจี้จี้ และได้รับเชิญให้มาพูดสดในที่ประชุม เธอประทับใจมาก พูดได้ไม่ก็

ประโยคก็ร้องให้

มีพยาบาลคนหนึ่ง เล่าผ่านระบบสนทนาทางไกลว่า เธอเป็นพยาบาลอายุน้อยจบมาไม่นาน ทำงานอยู่ในห้องคลอด แม้ว่าเรียนพยาบาลมาโดยตรง แต่เวลานำมารดาเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูก การให้นมลูก มารดาไม่ค่อยเชื่อถือเธอ เพราะเห็นว่าอายุน้อยและยังไม่ได้แต่งงาน แต่พบว่าคุณป้าคุณน้าคุณอาอาสาสมัครชื่อจี้ที่ไปช่วยให้คำแนะนำแก่มารดาเหล่านั้น ทำงานได้ผลดีมาก มารดาที่ได้รับคำแนะนำมักจะเชื่อถือและปฏิบัติตาม นับเป็นสิ่งที่อาสาสมัครน่าจะได้ภาคภูมิใจ

เราได้ข้อมูลว่า การประชุมเช่นนี้ ทำทุกวันที่ท่านธรรมาจารย์อยู่ที่สมณาราม ซึ่งกิจกรรมตรงนี้ นับเป็นการผสมผสานศาสตร์และศิลป์หลายอย่างเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน ได้แก่ หนึ่ง ความศรัทธาในการทำ ความดี สอง การยกย่องให้เกียรติในคุณค่าของทุกคนอย่างไม่เลือกชั้นวรรณะและอย่างเปิดเผย เพื่อเสริมสร้างพลังใจของสมาชิกและผู้คนทั่วไป สาม การเชื่อมเรื่องศาสนธรรมเข้ากับการทำงานในโลกแห่งความจริงในปัจจุบัน ไม่ปล่อยให้เรื่องศาสนธรรมเป็นเพียงแค่คำสอนในอดีตกาลสี่ การจัดการความรู้ที่ให้ความสำคัญกับการดึงความรู้และประสบการณ์ในตัวคนออกมาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ห้า การรับเอาวิทยาการเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อสาร

เชื่อมโยงเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน และหาก การใช้เทคนิคการตลาดเชิงสังคมในทางบวก เหล่านี้คือการจัดการด้านศาสนาที่ชาญฉลาดมาก

หลังจบการประชุมซึ่งใช้เวลารวมทั้งสิ้นเกือบ 2 ชั่วโมง ท่านธรรมาจารย์ได้ให้ความเมตตาแก่คณะผู้มาเยือนชาวไทย โดยมอบอังเปารูปพระโพธิสัตว์และอังเปาเหรียญสัญลักษณ์จื่อจี้ให้แก่พวกเราทุกคนอีกด้วย จากนั้นก็มีท่านภิกษุณีอีกรูปหนึ่ง พาดพระบาทมกิจกรรมในสมณาราม อันได้แก่ แปลงผักที่ชาววัดช่วยกันปลูกไว้ทำอาหารกินกันเอง ห้องทำงานที่มีอาสาสมัครมาช่วยกันผลิตสินค้าออกจำหน่ายหารายได้มาใช้จ่ายในวัด เช่น ทำเทียน ทำของที่ระลึกต่างๆ ในทุกมุมของวัด มีอาสาสมัครมาช่วยทำงานในหน้าที่ต่างๆ อย่างเป็นระบบ เช่น ทำความสะอาดบริเวณ เป็นยาม ทำอาหาร ดูแลห้องน้ำ ทำของขาย ขายของที่ระลึก ให้คำแนะนำแก่ผู้มาเยือน แยกขยะ ฯลฯ

การเข้ามาทำงานของอาสาสมัครในวัดจึงถือเป็นการปฏิบัติธรรม แทนการนั่งท่องบทสวดมนต์แต่เพียงอย่างเดียว

เราได้ไปแวะชมห้องเก็บไม้ที่ตัดเป็นท่อนขนาดแตกต่างกัน ซึ่งจัดวางไว้เป็นกองอย่างเป็นหมวดหมู่ ท่านภิกษุณีผู้นำชมบอกว่า ท่านธรรมาจารย์สอนว่า “คนเราก็เหมือนไม้เหล่านี้ ไม้ทุกชนิดมีคุณประโยชน์ทั้งนั้น แต่อาจแตกต่างกัน เราแยกหมวดหมู่ไว้ให้เป็นระเบียบทำให้ดูสวยงามและสามารถนำมาใช้งานได้อย่างเหมาะสมกับประโยชน์ที่แตกต่างกัน คนก็เช่นเดียวกัน ทุกคนมีคุณค่ามีประโยชน์แตกต่างกัน ไม่มีใครเลยที่ไร้ประโยชน์”

ท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน

แค่เพียงได้เห็น แค่เพียงได้เรียนรู้หน่อยนิด ก็สามารถสัมผัสได้ถึงความไม่ธรรมดาของท่านธรรมาจารย์ผู้นี้ จึงควรติดตามศึกษาดูว่า ท่านคือใคร มาจากไหน มาถึงจุดนี้ได้อย่างไร

ท่านเจิ้งเหยียนเกิดเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2480 ที่ตำบลชิงสุย เมืองไทจง ซึ่งอยู่ตอนกลางของไต้หวัน พ่อแม่ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของอา จึงนับถืออาเป็นเหมือนพ่อแม่ที่แท้จริง เมื่ออายุได้ 15 ปี แม่ป่วยด้วยโรคกระเพาะอาหาร อาจารย์ได้ตั้งจิตขอให้มารดาหายป่วยโดยตนเองขอลดอายุของตนเองลง 12 ปี และจะกินมังสวิรัตเพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่การเพิ่มอายุขัยให้กับมารดา

เมื่ออายุได้ 20 ปี บิดาป่วยกะทันหันด้วยโรคความดันโลหิตสูงและเสียชีวิตลง

ท่านอาจารย์มีความสะเทือนใจมาก ในที่สุดก็ตัดสินใจปลงผมตนเองถือบวช เร่ร่อนไปทางแถบตะวันออกของไต้หวัน ซึ่งเป็นเขตทุรกันดาร ผู้คนยากจนมาก ท่านไม่ออกรับบิณฑบาตจากชาวบ้านเพราะไม่ต้องการให้ชาวบ้านเดือดร้อน ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายด้วยการเก็บถั่วลิสงและมันเทศที่หลงเหลือจากการเก็บเกี่ยวของชาวบ้านมาเป็นอาหาร จนกระทั่งปี พ.ศ. 2504 ท่านได้เดินทางมาพำนักที่เมืองสวาเหลียน และในเวลาต่อมาท่านได้พระอาจารย์ยิ่นซุนรับเป็นพระอุปัชฌาย์บวชให้ โดยได้สั่งสอนหลักสั้นๆ ว่า “เมื่อบวชแล้ว จงทำทุกอย่างเพื่อพุทธศาสนาและสรรพสัตว์ทั้งปวง”

หลังจากนั้นท่านธรรมาจารย์และอุบาสก สวี ชง หมิน เพื่อนของท่านได้พากันมาสร้างกระท่อมเล็กๆ หลังวัดผู้หมิง ที่สวาเหลียนเป็นที่พำนัก โดยตัวท่านอาจารย์และสาธุศิษย์เพียงไม่กี่คนได้อยู่อาศัยที่นั่น ด้วยการทำงานอย่างหนัก ต่อสู้กับภัยธรรมชาติทุกรูปแบบ อยู่แบบอดมื้อ กินมื้อ ท่านอาจารย์ได้ตั้งกฎไว้ว่า “วันใดไม่ทำงานวันนั้นจะไม่กิน” นอกจากปลูกผักไว้กินเอง ทำโรงงานเล็กๆ รับทำสินค้าขาย เช่น นำด้ายจากโรงงานที่เช่าทิ้งแล้วมาถักเสื้อกันหนาว เย็บถุงสำหรับใส่อาหารสัตว์ ถักรองเท้าเด็กขายหาเงินมาใช้ประทังชีวิต เป็นต้น

ปี พ.ศ. 2509 ท่านอาจารย์ประสบเหตุอันทำให้กระเทือนใจอย่างรุนแรง เมื่อไปเยี่ยมอุบาสกผู้หนึ่งที่เจ็บป่วยต้องเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลเอกชนที่ฟงหลิน อาจารย์ไปพบกองเลือดกองใหญ่ของอยู่บนพื้น สอบถามได้ความว่าเป็นกองเลือดของผู้หญิงชนบทแท้งลูก ญาติใช้เวลาเดินทางพามาโรงพยาบาล 7-8 ชั่วโมง แต่ก็ต้องเสียชีวิตเพราะญาติไม่มีเงิน 8,000 เหรียญสำหรับจ่ายค่ามัดจำก่อนที่แพทย์จะลงมือผ่าตัดช่วยชีวิต เหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้ท่านอาจารย์ตั้งปณิธานแน่วแน่ว่าจะ

มูลนิธิ พุทธฉือจี้ บุมพลังจิตอาสา อันยิ่งใหญ่

ตลอดระยะเวลา 40 ปีที่ผ่านมา ภารกิจ 4 ด้านของมูลนิธิ
พุทธฉือจี้ คือ หนึ่ง การสังคมสงเคราะห์ (ฉือชาน) สอง การแพทย์
(อิเหลียว) สาม การศึกษา (เจี้ยว อี้วี่) และสี่ วัฒนธรรม, มนุษยธรรม
(เหวินฮว่า) ถึงวันนี้ได้แยกงานออกเป็น 8 ประการคือ

1. งานการกุศล (charity)
2. งานการแพทย์ (medical)
3. งานการศึกษา (education)
4. งานด้านมนุษยธรรม (humanitarian)
5. การบรรเทาทุกข์สากล (international relief)
6. ธนาคารไขกระดูก (marrow registry)
7. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (environmental protection)
8. อาสาสมัครชุมชน (community volunteers)

งานการกุศล สังคมสงเคราะห์ อาสาสมัคร

จากการขอวันละ 50 เซ็นต์ ของแม่บ้าน 30 คน เพื่อช่วยเหลือ
ผู้อื่น เมื่อ 40 ปีก่อน กิจการได้เติบโตใหญ่กลายเป็นมูลนิธิชื่อดัง มี
คนกว่า 5-6 ล้านคน สมัครเป็นสมาชิกบริจาคเงินให้อย่าง

สม่ำเสมอมากบ้างน้อยบ้างตามแต่กำลังของแต่ละคน เงินบริจาคทุกเหรียญถูกนำไปใช้เพื่อทำกิจกรรมเพื่อสังคม ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ทั้งในได้วันและต่างประเทศ ผลงานเป็นที่ประจักษ์ รัฐบาลจึงอนุญาตให้ผู้บริจาคเข้ามูลนิธิคือจี้ นำยอดเงินบริจาคไปลดหย่อนภาษีได้

ผมไม่ทราบข้อมูลเงินบริจาคของมูลนิธิแต่ประมาณการณ์จากกิจกรรมที่ได้รับรู้ คาดว่าเงินบริจาค่น่าจะมีมูลค่ารวมกันน่าจะเป็นหมื่นเป็นแสนล้านเหรียญ (1 เหรียญ เท่ากับ 1.2 บาท) เพราะจี้ได้ขยายงานต่างๆ ออกไปมากมาย โดยแต่ละงาน จำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมหาศาล แต่นั่นยังไม่สำคัญเท่ากับทุนมนุษย์และทุนทางจิตวิญญาณของสมาชิกและอาสาสมัครจี้ที่รวมกันเป็น “มหาเมตตามหากรุณา” ที่มีความตั้งใจและลงมือทำงานสารพัดอย่างเพื่อช่วยเหลือผู้มีทุกข์ให้พ้นทุกข์ ตั้งแต่เรื่องง่ายๆ อันได้แก่ งานช่วยทำความสะอาดบ้านเรือน ชุมชน สถานที่สาธารณะ การคัดแยกขยะ การช่วยสงเคราะห์บุคคลและครอบครัวผู้ยากไร้ การช่วยเหลือกรณีภัยพิบัติ ทั้งในและนอกประเทศ ไปจนถึงการจัดการศึกษา การสร้างโรงพยาบาล การดำเนินงานธนาคารไข่กระดูก การทำสถานีโทรทัศน์ และอื่นๆ อีกมาก

การดำเนินงานของมูลนิธิ อาศัยพลังของอาสาสมัครจี้ (แต่งกายเสื้อน้ำเงิน กางเกงขาวหรือบางกรณีก็เป็นชุดสีน้ำเงิน) ที่มีการคัดเลือกและพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง บนความเชื่อมั่นว่ามนุษย์ทุกคนมีความเมตตากรุณา เป็นพระโพธิสัตว์ได้ มีศักยภาพในการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยหัวใจและความรัก อย่างที่เพลงของอาสาสมัครจี้ร้องเป็นภาษาไทยว่า

“ทั่วฟ้าดินนี้ ไม่มีใครที่ฉันไม่รัก
 ทั่วฟ้าดินนี้ ไม่มีใครที่ฉันไม่เชื่อใจ
 ทั่วฟ้าดินนี้ ไม่มีใครที่ฉันไม่ให้อภัย
 ในใจกังวล เศร้าหมอง เสียใจ โยนทิ้งไป”
 (เพลงชื่อ “ใครล่ะ จะโอบอุ้มโลกใบนี้”)

การหลอมรวมจิตอาสาของอาสาสมัครจี้มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่ท่านธรรมมาจารย์ เจิ้งเหยียน ผู้ซึ่งปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างทั้งดงามให้สานุศิษย์ได้เห็นแบบอย่างอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่เดียวกันก็มีระบบสื่อสารเชื่อมโยงถึงสมาชิกและอาสาสมัครเพื่อเสริมสร้างกำลังใจ ความมุ่งมั่นและจิตวิญญาณเสียสละอย่างสม่ำเสมอ ผ่านสื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออื่นๆ และการจัดกระบวนการพิธีกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็น

“ขบวนการจี้” ที่มีพลังความดีงามและอย่างสร้างสรรค์อย่างสูง

ถ้าใครได้รู้จัก ได้สัมผัสกับอาสาสมัครจี้แล้วจะประทับใจ และจะประจักษ์ได้ว่า อาสาสมัครจี้โดยทั่วไป มีจิตใจดี สุภาพอ่อนน้อม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ให้เกียรติคนอื่น นอบน้อมถ่อมตน ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นสุขเสมอเมื่อได้บริการใครๆ

ทุกแห่งที่เราไปเยี่ยมชม อาสาสมัครจะมาเข้าแถวต้อนรับ บางแห่งร้องเพลงต้อนรับอย่างอบอุ่น ให้ข้อมูลอย่างไม่มีปิดบัง มอบของที่ระลึกให้ ช่วยดูแลเป็นธุระให้สารพัด เมื่อเวลาเราจะลากลับก็พากันออกมาส่งเป็นหมู่คณะ โค้งคารวะ ยกมือไหว้ และขอบคุณผู้ดูงานอย่างอ่อนน้อม จนกว่าผู้มาเยือนจะลับตาไป แม้แต่ภิกษุณีที่สมณารามก็ทำเช่นเดียวกับอาสาสมัครทุกประการ

อาสาสมัครจี้ที่ไปทำงานอาสาไม่ว่าที่ไหนๆ ก็มีบุคลิกไม่แตกต่างจากนี้ ด้วยว่าเขาสอนให้รักเพื่อนมนุษย์ทุกคนไม่แยกแยะจน ไม่แยกฐานะ เชื้อชาติ ฝักใฝ่ให้ทุกคนมีจิตใหญ่ (มหจิต) ที่จะรักเพื่อนมนุษย์เหมือนว่าทุกคนในโลกนี้เป็นคนในครอบครัวเดียวกัน ดังเพลงที่ว่า

“ความสุขของฉัน เพราะเสียงหัวเราะจากเธอ
 เมื่อได้เห็นน้ำตาเธอ ใจฉันนั้นเจ็บปวดเหลือเกิน
 ความฝันของฉัน ต้องการคุณมาช่วยสร้างสรรค์
 ความรักที่ได้จากเธอ คือพลังเดินหน้าต่อไป

เพราะว่าพวกเรา ครอบครัวเดียวกัน
 ด้วยใจ ร้อยใจ เราต่างซาบซึ้ง
 เพราะเราทุกคน ครอบครัวเดียวกัน
 ร่วมสุขร่วมทุกข์ บนเส้นทางของชีวิต”

(เพลงชื่อ “ครอบครัวเดียวกัน”)

แนวพุทธของฉือจี้มองว่าคนทุกคนมีเมล็ดพันธุ์แห่งความดีอยู่ในตัว มีธาตุของความรักความเมตตาอยู่ทุกคน ทุกคนจึงควรฝึกฝนจิตใจให้รู้จักรักและขอบคุณสรรพสิ่งรอบตัว ชาวฉือจี้จึงนิยมฝึกฝนขอบคุณผู้อื่นอย่างจริงจังและนอบน้อม แม้ไปช่วยเหลือใครๆ ก็ยังขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ การรู้จักขอบคุณ (กัณเณิน) ถือเป็นภารกิจที่ จะรักและเคารพในผู้อื่น เป็นการพัฒนาจิตของตนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยความเชื่อด้วยการฝึกเช่นนี้ทำให้ชาวฉือจี้เป็นคนมีจิตใจดี มองคนในแง่บวก มองสรรพสิ่งที่เกิดขึ้นด้วยความเข้าใจและมีความสุข

กรณีตัวอย่างงานอาสาสมัครของฉือจี้ที่ทำให้มองเห็นการฝึกฝนตนเองจากการลงมือปฏิบัติจริงอย่างไม่ย่อท้อ คือ บรรดาอาสาสมัครทำงานแยกขยะตามชุมชนต่างๆ ที่เปรียบเหมือนมดงานโพธิสัตว์ที่ก้มหน้าก้มตาแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่ทั่วไต้หวัน กลุ่มอาสาสมัครเหล่านี้ จะมีหน่วยงานกระจายแทรกตัวอยู่ตามชุมชนต่างๆ นัดกันทิ้งขยะในวันที่ทางการไม่มาเก็บ เช่น ทางกรมมาเก็บขยะ 5 วัน เครือข่ายฉือจี้จะขอให้ประชาชนในละแวกนั้นนำขยะมาทิ้งให้ฉือจี้ใน 2 วันที่เหลือของสัปดาห์ บรรดาอาสาสมัครฉือจี้ก็จะขนย้ายขยะ แยกขยะอย่างไม่รังเกียจว่าเป็นงานต้อยต่ำ เอาที่เป็นประโยชน์ไป recycle เอาไปขายนำเงินมาเข้ามูลนิธิปีละเป็นร้อยล้านเหรียญ ได้ทั้งเงินได้ทั้งบุญและได้ฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ

งานอาสาสมัครทำงานแยกขยะเช่นนี้ เกิดประโยชน์อย่างน้อย 5 ประการคือ หนึ่ง ช่วยทางการบรรเทาปัญหาเก็บและจัดการขยะไม่ทัน สอง ช่วยสร้างนิสัยการแยกขยะและนำขยะบางส่วนกลับมาใช้ใหม่ สาม สร้างพฤติกรรมภารกิจสิ่งแวดล้อม สี่ ปลูกฝังค่านิยมไม่รังเกียจงานสกปรก ห้า นำขยะ recycle ไปแปลงเป็นเงินกลับมาช่วยสังคม

ผมและคณะได้ไปเยี่ยมชมศูนย์แยกขยะ recycle เล็กๆ ของฉือจี้แห่งหนึ่งในกรุงไทเป ได้เห็นกระบวนการทำงาน เห็นอาสาสมัครต่างประเทศต่างวัยมาช่วยกันทำงานแยกขยะอย่างมีความสุข ขยะบางส่วนที่มีคนนำมาให้ ยังเป็นของใช้ได้หรือตัดแปลงได้ก็แยกไว้จำหน่ายราคาถูกเพื่อให้คนทำกลับไปใช้ใหม่เป็นการประหยัดทรัพยากร บางส่วนก็นำไป recycle เอามาใช้งานและขายนำเงินเข้ามูลนิธิ อาสาสมัครในชุมชนนั้นเองหมุนเวียนกลับมาทำงานในช่วงเวลาที่แต่ละคนว่างจากภารกิจส่วนตัว เกิดความเป็นชุมชน เป็นกลุ่ม เป็นหมู่คณะ ได้รับการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้ให้ผู้เสียสละเพื่อผู้อื่น ได้รับความภาคภูมิใจในการทำความดี ได้รับความภูมิใจเหมือนกับว่าพวกเขาทำงาน recycle ขยะไป recycle ชีวิตและจิตใจของตนเองให้พัฒนาสูงยิ่งขึ้นไปพร้อมๆ

กันตลอดเวลา ทุกคนจึงล้วนมีความปีติสุข ใบหน้าสดชื่น พวกกันมาต้อนรับพวกเราที่ไปเยือนราวกับเป็นญาติสนิท กระตือรือร้นที่จะแนะนำ ให้ข้อมูลและบริการพวกเรา สารพัด จนแทบไม่น่าเชื่อว่าจะมีกลุ่มคนเช่นนี้ในโลกนี้

เพื่อให้เข้าใจกระบวนการพัฒนาอาสาสมัครฉ้อฉลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผมขอแนะนำข้อเขียนของพระเดิมแท้ ชาวหินฟ้า ซึ่งท่านเขียนเล่าไว้ว่า

ขั้นตอนรับสมาชิกฉ้อฉล

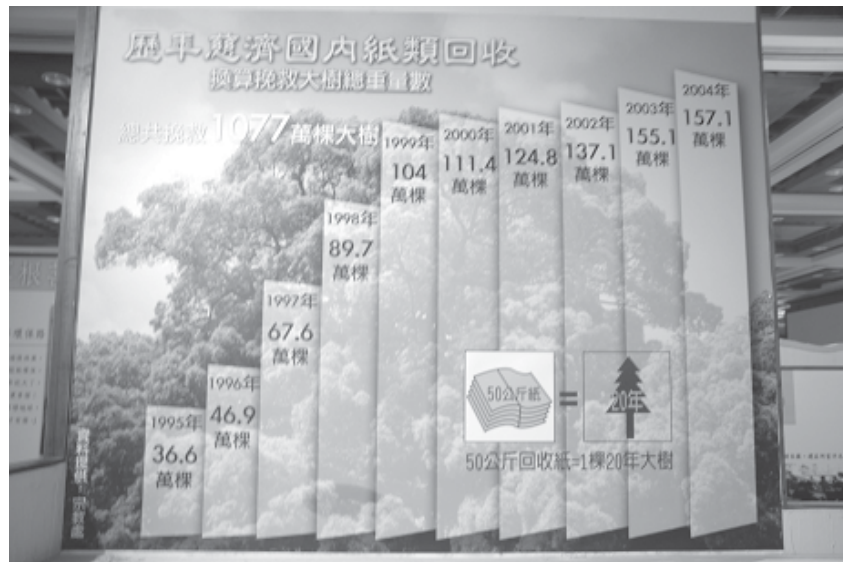
(1) สมาชิกหลัก

ขั้นตอนทั่วไป คือ เพียงเป็นแค่ผู้สนับสนุนก่อน โดยฝึกให้ทำงานบริจาคกับองค์กรฉ้อฉลเป็นประจำ เท่าไรก็ได้ จำนวนมากน้อยไม่สำคัญ แต่เน้นที่ควรทำสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นการฝึกความรับผิดชอบไปในตัว (มีคนได้หวั่นบริจาคให้องค์กรเป็นประจำมากกว่า 4 ล้านคน)

ขั้นตอนที่หนึ่ง เรียกว่าสมาชิกชั้น “เจี้ยนสี่ (ฝึกงาน)”

ใช้เวลาอย่างน้อย 1 ปี บอกบุญหาผู้บริจาค 25 ราย

เป็นการเลื่อนระดับเข้ามาช่วยเหลือฉ้อฉลมากขึ้น โดยร่วมกับองค์กรออกไปทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ช่วยแยกเก็บขยะในชุมชน เยี่ยมบ้านผู้ป่วยอนาถา หรือเป็นอาสาสมัครในโรงพยาบาลฉ้อฉล ฯลฯ ซึ่งเป็นการสัมผัสเรียนรู้จากรุ่นพี่ที่เข้ามาก่อน และมี

ชั่วโมงเช้าศึกษาวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรตามที่องค์กรจัดตารางการอบรมให้ อย่างน้อย 1 ปี (มีทั้งการเรียนแนวคิดของท่านผู้ก่อตั้ง หลักการ วิถีชีวิตของชาวฉือจี้ ฯลฯ ปีละ 8 ครั้ง ครั้งละ 1 วันต่อเดือน มักเป็นวันอาทิตย์) และต้องฝึกไปบอกบุญรับ บริจาคเงินให้ฉือจี้เป็นประจำ 25 คนขึ้นไป (เงินมากน้อยไม่สำคัญ) ขอเพียงให้ฝึกมีความอ่อนน้อมที่จะไปเยี่ยมผู้บริจาค เรียนรู้เทคนิคการทำงานร่วมกัน และจิตสำนึกที่ เสียสละจากรุ่นพี่เป็นสำคัญ โดยองค์กรจะมีสมุดบันทึกการบริจาคไว้อย่างต่อเนื่อง การ ไปนี้สมาชิกที่ฝึกงานต้องฝึกเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตนอย่างมากในการให้ความเอาใจ ใส่กับชาวบ้านอย่างเป็นกันเอง เป็นกิจกรรมที่สอดแทรกสาระธรรมอย่างธรรมชาติ เป็นการส่องฉายความรู้จากวัดไปสู่บ้านและรับระบายความทุกข์จากบ้านออกไปด้วย คำแนะนำใหม่ๆ อาสาสมัครฉือจี้จะออกไปเยี่ยมเยียนบ้านสมาชิกคราวละ 2 คน มี อะไรขัดข้องก็สามารถขอความช่วยเหลือจากองค์กรได้ทันที เช่น เกิดภัยน้ำท่วมหรือ บ้านเรือนพัง ก็ยื่นเรื่องให้ฉือจี้มาช่วยได้เลย เป็นงานที่ได้ประโยชน์ทั้งผู้ให้ผู้รับ มีความไว้วางใจกัน ไม่แพ้หรือดีกว่าระบบบริษัทประกันชีวิตประกันภัย

สาระของการไปรับเงินบริจาคถึงบ้าน อยู่ที่เป็นการแลกเปลี่ยนกันโดยฝ่าย หนึ่งเป็นผู้บริจาคเงิน ส่วนฝ่ายฉือจี้เป็นผู้ให้ด้านความเป็นญาติทางธรรม โดยเน้นเป้าหมายการไปไต่ถามสารทุกข์สุกดิบ เพื่อมีปัญหอะไรก็จะได้ช่วยเหลือกันทันที มากกว่า เรื่องจำนวนเงิน เหมือนเป็นญาติที่เอาใจใส่กันยิ่งกว่าญาติทางสายเลือด และทำให้ผู้ บริจาครู้สึกว่าได้เผชิญปัญหาอยู่คนเดียว ยังมีเพื่อนอีกมากมายคอยเอาใจใส่ดูแล ท่านภิกษุณีเจิ้งเหยียนมักเล่าเป็นเกร็ดเพชรให้ชาวฉือจี้ได้ฟังว่าหัวใจสำคัญ

ของการไปรับบริจาคคือการไป ขอรับบริจาคความมีน้ำใจจาก สังคมผ่านการบอกเล่าสัมพันธ์กับ ชาวฉือจี้นั่นเอง เพราะแรกเริ่ม เดิมทีสมัยบุกเบิกเตรียมสร้างโรง พยาบาลที่ฮวาเหลียน ก็มีเศรษฐี ใจบุญจะให้เงินก้อนใหญ่ทันที แต่ ท่านปฏิเสธอย่างสุภาพด้วยเหตุผล ว่าต้องการรวบรวมเงินจากหัวใจ ของคนได้วันเพื่อจะได้เป็นโรง พยาบาลของชาวไต้หวันจริงๆ มากกว่า เพราะเมื่อคนไต้หวันให้ก็จะมี ความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน หาก รับเงินจากใครคนใดคนหนึ่งเพียง ไม่กี่คน ก็ขาดความรู้สึกเป็น

เจ้าของร่วมกันไป

บางกรณีฉือจี้จัดกิจกรรมออกไปรับบริจาคตามท้องถนนทุกมุมเมือง ก็เพื่อมุ่ง รับบริจาคความรู้สึกร่วมจากประชาชนให้หันมาสนใจปัญหาของสังคมในขณะนั้นๆ ร่วมกันเป็นสำคัญ ไม่ได้มุ่งที่จำนวนเงิน

ขั้นตอนที่สอง เรียกว่าขั้น “เผยชวน (อบรม-บ่มฝึก) :

- ใช้เวลาอีกอย่างน้อย 1 ปี เพิ่มผู้บริจาค 40 ราย และถือศีลฉือจี้ อีก 10 ข้อ ให้สมาชิกฝึกเลื่อนระดับความเสียสละทุ่มเททั้งเวลาและจิตใจให้กับการทำกิจกรรม ในสังคมท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอีก 1 ปี โดยต้องเข้ารับการฝึกอบรมตามตารางฝึกรายปีมากขึ้น ทำให้เข้าใจและลงมือปฏิบัติถือศีล 10 ของฉือจี้ได้โดยไม่ยาก

ชาวฉือจี้มีหลักธรรมที่ใช้ใกล้ชิดกับวิถีชีวิตประจำวันอีก 10 ข้อ คือ นอกจาก หลักการศีล 5 ของชาวพุทธโดยทั่วไปแล้ว (1. ไม่ฆ่าสัตว์ 2. ไม่ลักทรัพย์ 3. ไม่ผิดกาม 4. ไม่พูดปด 5. ไม่ติดสิ่งเสพติด) ฉือจี้ยังมีศีลเพิ่มขึ้นอีก 5 ข้อคือ

6. ไม่มั่วสุมเล่นการพนัน
7. ไม่ติดสิ่งเสพติดหมกมุ่น สุบุนหรี (วัฒนธรรมตั้งแต่ดั้งเดิมคนไต้หวันโดย

เฉพาะผู้ชายจะกินหมาก สูบบุหรี่ การยี่นุหรือให้กันเป็นธรรมเนียม ปัจจุบันยังมีร้านห้องกระโจม ถนนมีผู้หญิงนุ่งน้อยห่มน้อยนึ่ง ชายหมากให้เห็นทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามหัวเมือง)

- 8. ไม่ฝ่าฝืนกฎจรรยา
- 9. ไม่ร่วมกิจกรรมการเมืองที่ไม่เหมาะสม

10. ต้องมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณทุกระดับ

คือ 10 ข้อนี้เป็นหลักการที่ใช้อ่านทบทวนก่อนการประชุมของชื่อจี้ทุกแห่งทั่วโลก ซึ่งเป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่ดี และชาวชื่อจี้จะไม่มี การแบ่งชั้นวรรณะว่า ใครมีอาชีพเป็นกรรมกร ชาวนา ครู นายจ้าง ลูกจ้าง หมอ พยาบาล ฯลฯ ต่างล้วนเป็นชาวชื่อจี้ได้หมด

มีการให้เจตย์ทดสอบความอ่อนน้อมเอาการะบอบกฎเพิ่มตามจำนวนที่ตั้งไว้

รวมเป็น 40 ราย ซึ่งแสดงว่า มีคุณภาพะด้านการบริการสูงขึ้นด้วย

เมื่อสมาชิกทำตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้แล้ว หากผ่านการพิจารณาของกลุ่มคณะกรรมการสมาชิกรุ่นที่ว่าจะเหมาะสม ก็จะได้สิทธิ์ “โซวเจ็ง” คือ ได้เข้าร่วมพิธีการประกาศรับรองเป็นสมาชิกระดับ “สมาชิกจริง” ซึ่งจัดปีละครั้ง เป็นพิธีรับเครื่องหมายอาสาสมัครชื่อจี้จากท่านภิกษุณีเจ็งเหยียน ที่สมณรามฮวาเหยียน

รายละเอียดข้างต้น เป็นระเบียบที่ใช้กับผู้หญิงเท่านั้น ส่วนกรณีเป็นชาย จะงดงานไปรับบริจาค แต่ให้ผู้ชายทำงานด้านสวัสดิการ อำนวยการจราจร ยกย้ายของหนัก ขับรถ ฯลฯ คล้ายเป็นผู้พิทักษ์กฎระเบียบและศึกษางานกับสมาชิกระดับสมาชิกรุ่นที่ หากพบว่า มีความร่วมมือ ทำงานปลุกนาคบุญมีจิตสัมพันธกันดีต่อกลุ่ม ภายใต้เวลาที่กำหนดไว้เช่นเดียวกับฝ่ายหญิง ก็จะได้รับพิจารณาเลื่อนขั้นขึ้นไปเช่นกัน หลังได้เป็นสมาชิกถาวรแล้ว จะมีชุดฟอร์มให้ใส่เป็นชุดสีน้ำเงิน หรือน้ำเงิน-ขาว ขึ้นอยู่กับกาลเทศะว่าเหมาะกับงานประเภทใด เช่น สตรี ใส่ชุดที่พำสีน้ำเงิน ในงานพิธีใหญ่หรือชุดกระโปรงในงานอบรมหรืองานเป็นทางการ หรือชุด พำน้ำเงิน-เมฆขาว เป็นชุดเสื้อยืดสีน้ำเงินขลิบปกคอสีขาว กางเกงสีขาว หมวกสีขาวซึ่งถือเป็นชุดทำงานภาคสนาม

ส่วนผู้ชาย เป็นชุดสูทสีน้ำเงิน ผูกเน็คไท ใช้ใส่ได้ทั้งในงานพิธีใหญ่และงานทั่วไป ส่วนชุดทำงานภาคสนาม เป็นแบบเดียวกับสตรี

หลังการเป็นสมาชิกถาวรแล้ว องค์กรจะให้ทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงให้กับรุ่นน้องที่เข้ามาใหม่ โดยต้องเข้าร่วมการฝึกอบรมกับรุ่นน้องอยู่เสมอ ซึ่งถือเป็นกระบวนการปลูกฝังและถ่ายทอดจิตสำนึกขององค์กรได้อย่างเข้มข้นเป็นทอดๆ ลงไป

(2) สมาชิกกิตติมศักดิ์

องค์กรยังมีวิธีเชื่อมโยงให้คนรวยมาร่วมงานกับชื่อจี้โดยใช้วิธีเชิญมาเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของชื่อจี้ แต่ต้องสามารถบริจาคเงินให้ชื่อจี้ถึงคนละ 1 ล้านเหรียญ จึงจะได้ตำแหน่งนี้ ซึ่งเป็นโอกาสให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างคนรวยกับคนจน โดยมีชื่อจี้เป็นสื่อกลางถ่ายทอดความเอื้ออาทรแก่กัน ลดช่องว่างและความห่างเหิน เป็นโอกาสที่คนที่มีมากกว่าจะได้แสดงออกถึงน้ำใจที่มีต่อส่วนรวม เช่น พาไปร่วมงานภาคสนามกับหน่วยแพทย์หรืองานเยี่ยมคนยากไร้ตามบ้าน ทำให้คนรวยมีโอกาสเข้าถึงความเป็นจริงของสังคม และพลอยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน ส่งผลต่อครอบครัวในการลดการบริโภคนิยม ซึ่งใช้เงินทองมากกว่าเงินที่บริจาคให้ชื่อจี้เพื่อไป

ช่วยเหลือผู้อื่นเสียอีก

สำหรับหลักสูตรการฝึกอบรมสมาชิกของฉือจี้ ก็ไม่ใช่เป็นบทเรียนที่ตายตัว นอกจากกรอบคำสอนของท่านเจิ้งเหยียนและวัฒนธรรมการใช้ชีวิตแบบฉือจี้ เช่น ความประหยัด การถนอมสิ่งแวดล้อม การถือศีล 10 จิตสำนึกบริการ ความรักเอื้ออาทร ความกระตือรือร้นช่วยเหลือผู้อื่น ฯลฯ แล้ว ยังมีช่วงแลกเปลี่ยนประสบการณ์ปฏิบัติธรรม เปลี่ยนชีวิตของชาวฉือจี้ระดับอาวุโสที่ทำงานกับองค์กรมาหลายปีขึ้นไป ซึ่งเป็นเรื่องฟังง่าย เข้าถึงได้ด้วยการร่วมงานกัน ทำให้เกิดความประทับใจต่อสมาชิกใหม่เก่าไม่ซ้ำซาก เกิดปิติยินดีที่จะอุทิศช่วยงานได้ต่อไปไม่สิ้นสุด

สำหรับวัฒนธรรมการทำงานของอาสาสมัครฉือจี้ จะให้เกียรติกับฝ่ายหญิง ฝ่ายชาย มีการแยกงานที่ทำอย่างชัดเจน ว่างานใดฝ่ายชายทำได้ งานใดฝ่ายหญิงทำได้ดีกว่า หรืองานใดที่ต้องอาศัยความพร้อมเพียงกัน เช่น งานเก็บแยกขยะ งานขนอิฐก้อนปูพื้นถนน ก็จะระดมกันมาช่วยกันทำได้อย่างคึกคัก

นอกจากนี้ยังมีการแบ่งกลุ่มเป็นเครือข่าย ซึ่งคุณจวง แห่งเขา “หยางหมินซาน” มีบ้านพักบนยอดเขาให้ฉือจี้จัดประชุมทำกิจกรรมทุกเดือน เล่าถึงวิธีการสร้างสัมพันธ์ของสมาชิกฉือจี้ในแต่ละเขตเมืองว่า จะตั้งศูนย์ติดต่อประสานงานขึ้นไว้ทำงานพบปะประชุมกัน ซอยย่อยลงไปเป็นแขนงๆ ด้วย เช่น คุณจวงอยู่ในเขตไทเป แต่อยู่ในแขนงชงชาน ก็จะไปร่วมงานกับชาวฉือจี้ที่นั่น โดยแขนงนั้นจะมีหัวหน้าศูนย์หนึ่งท่าน เป็นคนกลางประสานงานประสานใจ โดยใช้โทรศัพท์เป็นเครื่องมือนัดหมาย เล็กกลงมาก็แบ่งเป็นกลุ่มๆ อีกหลายกลุ่ม แขนงละประมาณสิบถึงยี่สิบกลุ่ม มีหัวหน้า

กลุ่มดูแลสมาชิกในกลุ่มประมาณ 20 คน หากมีเกิน 20 คนขึ้นไป ก็ให้แยกไปตั้งกลุ่มใหม่ เพื่อฝึกสร้างผู้นำคนใหม่ต่อไปเรื่อยๆ

(3) สมาชิกระดับนักบวช

ยังมีอีกสถานภาพหนึ่งขององค์กรคือ กลุ่มนักบวชภิกษุณีของฉือจี้ (ไม่มีนักบวชชาย) มีประมาณ 60 ท่าน พำนักอยู่ที่สมณารามที่ฮวาเหลียน เป็นนักบวชที่พึ่งตนเอง ไม่รบกวนเงินบริจาคจากมูลนิธิฉือจี้ อาศัยการปฏิบัติธรรมควบคู่กับงานสร้างเทียนก้อน-เทียนจุดทรงบัวและอื่นๆ เป็นรายได้เล็กน้อย ส่งสมเป็นกองทุนสาธารณโภคีสำหรับนักบวช เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายส่วนรวม

สำหรับหลักการฝึกตนเป็นชาวฉือจี้ ท่านเจิ้งเหยียนสอนเพียงให้เข้าถึงจิตวิญญาณที่มีความรักความเมตตาจริงๆ โดยแสดงผ่านพฤติกรรมออกไป ไม่ใช่แค่ปรัชญาทฤษฎีเหตุผล เช่น พระพุทธองค์สอนเรื่องเมตตา จันคุณก็ไปรักไปเมตตาคนอื่นให้จริง ไปใส่ใจผู้ป่วย ผู้บาดเจ็บ คนยากจนโดยตรงเลย วิธีที่จะบรรเทาความทุกข์ของคนป่วย คนจนท้องหิวก็คือ ให้ทานวัตถุก่อน แต่คนรวยก็มีความทุกข์ใจทั้งๆ ที่มีกินมีใช้ ก็ต้องให้เขาเห็นคนทุกข์ยาก เห็นอริยสัจสี่ เขามองเห็นด้านอนิจจังไม่เที่ยง พาเขามาร่วมทำประโยชน์ จนเขาเองเกิดความรู้สึก การช่วยเหลือคนอื่นเป็นความสุข เขาก็จะยินดีที่จะเสียสละมาร่วม

กระบวนการเช่นนี้ทำกันอย่างต่อเนื่อง ส่วนคนไข้คนจนที่ได้รับความรักเมตตาก็ได้รับความประทับใจไว้ในใจเขา ต่อไปเขามีโอกาส เขาก็อยากจะทำเช่นนี้กับคนอื่นบ้าง เพราะเขาได้รับจากคนอื่นมาก่อนแล้ว เหล่านี้คือสิ่งที่ท่านเจิ้งเหยียนสอน หลักการอาสาสมัครของฉือจี้ เขาพูดกันอย่างง่าย ๆ ว่า “ใครมีเงินออกเงิน ใครมีแรงออกแรง ใครมีทั้งเงินทั้งแรง ออกทั้งเงินออกทั้งแรง” หลักเช่นนี้ทำให้ทุกคนเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครฉือจี้ได้ทั้งนั้น

กิจกรรมสังคมสงเคราะห์ของฉือจี้เติบโตขยายกิ่งก้านสาขาไปมากมายด้วยพลังศรัทธาของสมาชิกและพลังการบริหารจัดการที่ผสมผสานมืออาชีพเข้ากับอาสาสมัครทุกระดับ ไม่ทำงานอาสาสมัครแบบมีอ้อมอวดเล่น หรือทำแบบทำบ้างหยุดบ้างไม่เป็นระบบ ไม่เอาจริงเอาจัง

งานสังคมสงเคราะห์เล็กๆ ที่เคยทำมาตั้งแต่อดีตก็ไม่หยุด เช่น การช่วยเหลือผู้ยากไร้ ในขณะที่ขยายไปจับงานใหญ่และใหญ่มาก เช่น การเข้าไปช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ทางตอนใต้ของไต้หวันเมื่อปี พ.ศ. 2542 มี

การแพทย์ ที่เน้น หัวใจ ของความเป็นมนุษย์

โรงเรียนสอนแพทย์ให้เป็นมนุษย์

วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ผมและคณะดูงานได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมกิจการของคณะแพทยศาสตร์ มูลนิธิฉือจี้ที่ฮวาเหลียน คณะแพทย์แห่งนี้เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ผลลัพธ์จบไปหลายรุ่นแล้ว

อาคารคณะแพทย์ปลูกสร้างอย่างมั่นคงแข็งแรงใหญ่โตอลังการ มีบริเวณพื้นที่สีเขียวกว้างขวาง บริเวณไม่ไกลจากคณะแพทย์มากนักเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลขนาด 1,200 เตียง ก่อสร้างอย่างอลังการเช่นเดียวกัน ระหว่างคณะแพทย์และโรงพยาบาลเป็นที่ตั้งของอาคารมูลนิธิที่สวยงาม บริเวณโดยรอบมีประติมากรรมที่งดงามและให้ความหมายดีตีประดับไว้หลายสิบชิ้น ภายในอาคารมูลนิธิมีห้องประชุมขนาดใหญ่ และมีพิพิธภัณฑ์งานของฉือจี้

คณะแพทยศาสตร์ก่อตั้งขึ้นตามภารกิจของฉือจี้ที่มุ่งช่วยเหลือผู้คนในทุกๆ ด้าน ด้านการแพทย์ก็เป็นด้านหนึ่งที่ฉือจี้ให้ความสำคัญ เพราะเป็นการช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยากอย่างแท้จริง ซึ่งศาสนาคริสต์ได้จัดกิจกรรมทำนองนี้มานานแล้ว ท่าน

โรงเรียนสอนแพทย์ให้เป็นมนุษย์

ธรรมาจารย์เจิ้งเหยียนเล็งเห็นว่ามูลนิธิพุทธฉือจี้ก็ควรทำกิจกรรมด้านนี้ด้วย อันเป็น
 ปณิธานของท่านมาตั้งแต่สมัยอดีตดั่งที่ผมเคยเขียนถึงไปแล้ว ดังนั้น นอกจาก
 ก่อสร้างโรงพยาบาลเพื่อบริการชาวบ้านแล้ว ก็ถือโอกาสก่อตั้งสถานที่ผลิตแพทย์ที่
 เน้นปลูกฝังมิติของความเป็นมนุษย์และจิตวิญญาณควบคู่ไปกับองค์ความรู้ทางเทคนิค
 เพื่อให้ได้แพทย์ที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์โดยมีเป้าหมายให้ได้แพทย์ที่เก่งรักษาโรค
 รักษาใจ รักษาชีวิตของผู้คนเสมือนญาติ และทำหน้าที่โอบอุ้มโลกใบนี้ด้วย

คณะแพทย์แห่งนี้ ใช้ “พรหมวิหาร 4” อันเป็นแนวทางพระโพธิสัตว์ที่ชาวฉือจี้
 ยึดถือเป็นคำขวัญประจำคณะ คือ

1. เมตตา ฝึกการมีจิตใจต้องการให้ผู้อื่นมีความสุข
2. กรุณา ฝึกลงมือทำเพื่อช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์
3. มุทิตา ฝึกเรียนรู้ เข้าใจ และกตัญญูในสรรพสิ่ง
4. อุเบกขา ฝึกเข้าใจความเป็นธรรมชาติธรรมดา สามารถลดตัวตนและ
 ปล่อยวาง

เป็นการตีความพรหมวิหาร 4 อย่างกว้างและลึก

หัวหน้าภาควิชามนุษยวิทยาที่ให้การต้อนรับ คณะศึกษาดูงาน จากอเมริกา
 ทำงานที่นั่นเกือบ 20 ปี ก่อนกลับมาทำงานให้ฉือจี้ที่ได้วัน โดยเขาเน้นการฝึก
 อบรมด้านศิลปวัฒนธรรม มนุษยศาสตร์และการพัฒนาจิตวิญญาณอย่างเข้มข้นและ
 เอาจริงเอาจังควบคู่ไปด้วยเขาไม่ต้องการให้ได้แพทย์ที่เก่งแต่ทางเทคนิคชีวการ
 แพทย์เพียงด้านเดียว

นักศึกษาแพทย์ที่มีชั่วโมงเรียนการจัดดอกไม้ การเขียนพู่กันจีน การชงชา การ
 เดิน การนั่งการยกโต๊ะเก้าอี้แบบไม่ให้เกิดเสียง และอื่นๆ อีกหลายอย่างเพื่อฝึกให้
 เป็นคนประณีตละเอียดอ่อน เข้าถึงสภาวะของจิต ไม่หยาบกระด้าง นอกจากนี้ก็ยัง
 ให้นักศึกษาไปทำงานอาสาสมัครต่างๆ เพื่อฝึกการบริการรับใช้ผู้อื่นฝึกลดตัวตน ฝึก
 ให้รำลึกถึงบุญคุณผู้อื่นจนเข้าไปอยู่ในจิตสำนึก

หลักสูตรการจัดดอกไม้ เขาสอดแทรกการสอนว่า ดอกไม้ใบไม้ย่อมมีทั้งเก่า
 และใหม่ ทั้งแก่และอ่อน หากไม่ยอมเด็ดดอกไม้ที่ร่วงโรยทิ้งบ้าง ก็อาจจัดดอกไม้ได้
 ไม่งดงาม ฉันทิดก็ฉันทัน การทำงานการดำรงชีวิตก็ต้องกล้าเสียสละในบางเรื่อง เพื่อ
 ให้เกิดการลงตัวอย่างสมดุล มีให้ มีรับ อย่างเหมาะสม การอบรมทำนองนี้ ว่ากันว่า
 เป็นคติเงินโบราณที่สอนเกี่ยวกับศิลปะการดำเนินชีวิตกันมาเป็นพันๆ ปีแล้ว ในขณะที่

“นักศึกษาแพทย์จะกรีดผ่าศพของเราผิดพลาดสักกี่ร้อยครั้งก็ไม่เป็นไร เราอนุญาตให้ทำได้เต็มที่ แต่เมื่อจบไปเป็นแพทย์แล้ว ห้ามกรีดผ่าตัดใครผิดแม้แต่ครั้งเดียว”

อาจารย์ใหญ่ท่านหนึ่งพูดฝากนักศึกษาแพทย์ไว้ก่อนที่จะเสียชีวิต ทางอาจารย์ได้บันทึกเป็นวีซีดีไว้ให้นักศึกษาแพทย์ดูก่อนเริ่มเรียนวิชานี้

มีอาจารย์ใหญ่ท่านหนึ่ง ก่อนเสียชีวิตป่วยเป็นมะเร็งระยะสุดท้าย ด้วยความมุ่งมั่นที่ต้องการบริจาคร่างกายให้นักศึกษาแพทย์ได้เรียน จึงไม่รับยาเคมีบำบัด เพราะจะทำให้ศพใช้ผ่าศึกษาไม่ได้ เพียงขอรับแต่ยาแก้ปวดบรรเทาอาการเจ็บปวดจนกระทั่งสิ้นชีวิต ก่อนสิ้นชีวิตก็ได้มีโอกาสพูดฝากถึงนักศึกษาแพทย์ โดยอาจารย์บันทึกวีซีดีไว้ให้นักศึกษาได้ดูเช่นกัน เพื่อให้นักศึกษาเห็นถึงความเสียสละและความตั้งใจจริงของอาจารย์ใหญ่

ตัวอย่างเหล่านี้ เปรียบเสมือนการทำให้ศพอาจารย์ใหญ่พูดได้ หากศพคนตายที่ไร้ความรู้สึกรู้สาเท่านั้น

เมื่อนักศึกษาแพทย์เรียนผ่าศพจบหลักสูตร พวกเขาจะนำชิ้นส่วนของอาจารย์ใหญ่ที่ผ่าศึกษาแล้ว ซึ่งพวกเขาแยกเก็บรักษาไว้กลับมาเย็บประติติประต่อเท่าที่ทำได้ แล้วก็นำเสื้อผ้าของอาจารย์ใหญ่มาสวมใส่ให้อย่างสวยงาม ทั้งนักศึกษาแพทย์ ญาติของอาจารย์ใหญ่และครูอาจารย์ก็จะมาร่วมพิธี ช่วยกันแบกศพอาจารย์ใหญ่เดินเรียงแถว จัดขบวนแห่ศพด้วยความเคารพระลึกถึงในบุญคุณ นำไปทำฌาปนกิจ แล้วเก็บอัฐิบางส่วนใส่หมอบคริสตต์รูปทรงปราสาทสวยงาม จารึกชื่อแซ่ไว้ทุกท่านแล้วนำไปเก็บไว้ในห้องพระโพธิสัตว์บนอาคารคณะแพทย์ฯ

นักศึกษาแพทย์จะเขียนคำระลึกถึงอาจารย์ใหญ่ของพวกเขา ทำเป็นวารสาร ทำเป็นโปสเตอร์ติดแสดงไว้ มีการจัดงาน อ่านคำสดุดี เล่นดนตรีระลึกถึงพระคุณของอาจารย์ใหญ่ของพวกเขา

ด้วยกระบวนการที่ให้ความสำคัญต่อมิติทางมนุษย์และจิตวิญญาณเช่นนี้ ย่อมส่งผลให้จิตใจของนักศึกษาแพทย์ถูกเพาะบ่มให้เป็นผู้ที่มีจิตใจที่ละเอียดอ่อน มีความกตัญญูต่อผู้อื่น ย่อมมีผลทำให้พวกเขาเป็นแพทย์ที่ดีในอนาคต

ท่านคณบดีคณะแพทยศาสตร์แห่งนี้ บอกเราว่า

“อาจารย์ใหญ่ของนักศึกษาแพทย์แต่ละคนจะมี 2 คน คือ คนหนึ่งเป็นศพคนที่ตายไปแล้ว แต่อีกคนหนึ่งจะอยู่ในหัวใจของนักศึกษาแพทย์ตลอดไป”

ด้วยระบบการจัดการที่ให้เกียรติแก่อาจารย์ใหญ่อย่างสูงเช่นนี้ มีผลทำให้มีผู้แสดงความจำนงบริจาคร่างกายให้นักศึกษาแพทย์ที่เป็นหมื่นราย มีศพอาจารย์ใหญ่มากเกินความต้องการ จนต้องบริจาคต่อไปยังคณะแพทยศาสตร์แห่งอื่นด้วย

เมื่อได้ดูวีซีดีได้รู้ได้เห็นเรื่องนี้ด้วยตัวเอง หลายคนในคณะดูงานต้องเสียน้ำตาด้วยความประทับใจ และบางคนบอกว่า “เห็นแล้ว น้ำตาย” เพราะตายแล้วถ้าได้

เป็นอาจารย์ใหญ่ของนักศึกษาแพทย์ที่นี่ ดูว่าจะได้รับเกียรติและได้รับความเคารพอย่างสูง

โรงพยาบาลโพธิสัตว์

ช่วงราว 20 ปีที่ผ่านมา ชื่อก็ได้สร้างโรงพยาบาลไว้บริการผู้ป่วยรวม 5 แห่ง มีทั้งที่อยู่ในต่างจังหวัดและในไทเป เป็นโรงพยาบาลที่สร้างอย่างมั่นคงสวยงาม ป้อมกันแผ่นดินไหวไว้พร้อมสรรพ เสาคู่แต่ละต้นโอบคนเดียวยังไม่รอบ คงจะใช้งานได้เป็นร้อยๆ ปี ค่าก่อสร้างทั้งหมดมาจากเงินบริจาคของสมาชิกชื่อจี้จำนวนนับล้านคน ในช่วงที่ท่านธรรมาจารย์มีดำริจะสร้างโรงพยาบาลแห่งแรกยังไม่มีเงินเลย ทางการทราบเจตนาธรรมาจารย์ก็คิดว่า เมื่อไม่มีเงินควรคิดทำกิจกรรมอย่างอื่นที่ใช้เงินน้อยกว่านี้ดีกว่า หรือ แต่ท่านธรรมาจารย์มั่นใจว่าจะทำได้ แม้ต้องใช้เงินหลายร้อยล้านเหรียญก็ตาม

เมื่อเริ่มโครงการ มีนักธุรกิจชาวญี่ปุ่นที่เคยอยู่ที่ไต้หวันมาก่อนแสดงความประสงค์ขอบริจาคเงินก้อนใหญ่ให้สร้างโรงพยาบาล ท่านธรรมาจารย์ไม่รับเพราะต้องการให้คนไต้หวันส่วนใหญ่ได้ร่วมกันเป็นเจ้าของโรงพยาบาลด้วยการร่วมบริจาคคนละเล็กคนละน้อยมากกว่า ในที่สุดโรงพยาบาลแห่งแรกก็สำเร็จจนวันนี้เปิดโรงพยาบาลแห่งที่ 5 แล้ว (ขนาดใหญ่เกิน 1,000 เตียง 3 แห่ง ขนาดเล็ก 2 แห่ง)

เครื่องไม้เครื่องมือและเทคโนโลยีทางการแพทย์ไม่ต้องพูดถึง ทุกแห่งมีพร้อมอยู่ในระดับแนวหน้าของไต้หวัน และเข้ามาตรฐานสากล แต่ที่เด่นมากคือ การจัดระบบให้ความสำคัญกับมิติทางมนุษย์และจิตวิญญาณอย่างสูง

โรงพยาบาลของฉือจี้ใช้พระมหาวีร 4 เป็นคำขวัญกำหนดทิศทางการทำงาน เช่นเดียวกับองค์กรอื่นๆ ของฉือจี้ จึงมุ่งบริหารจัดการให้โรงพยาบาลเป็นทั้งแหล่งรักษา คน รักษาใจ รักษาโรค ไปพร้อมๆ กับเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมของทุกฝ่ายไปพร้อมๆ กัน

บรรยากาศในโรงพยาบาลจัดได้ดีมาก สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยมาก ไม่มีกลิ่นเหม็นของยาให้ได้สัมผัส ผู้คนที่ทำงานในโรงพยาบาลมีทั้งแพทย์ พยาบาล และ บุคลากรวิชาชีพ ทำงานร่วมกับอาสาสมัครฉือจี้เป็นร้อยๆ คน ทุกคนให้บริการแก่ผู้ป่วยด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส กระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือ แนะนำและให้บริการตามบทบาทหน้าที่ของตน

ทราบว่าอาสาสมัครที่มาทำงานในโรงพยาบาลต้องแจ้งความจำนงเข้าคิวรอเป็นเดือนๆ กว่าจะได้มาทำงานอาสาสมัครในโรงพยาบาลครั้งละหนึ่งวัน

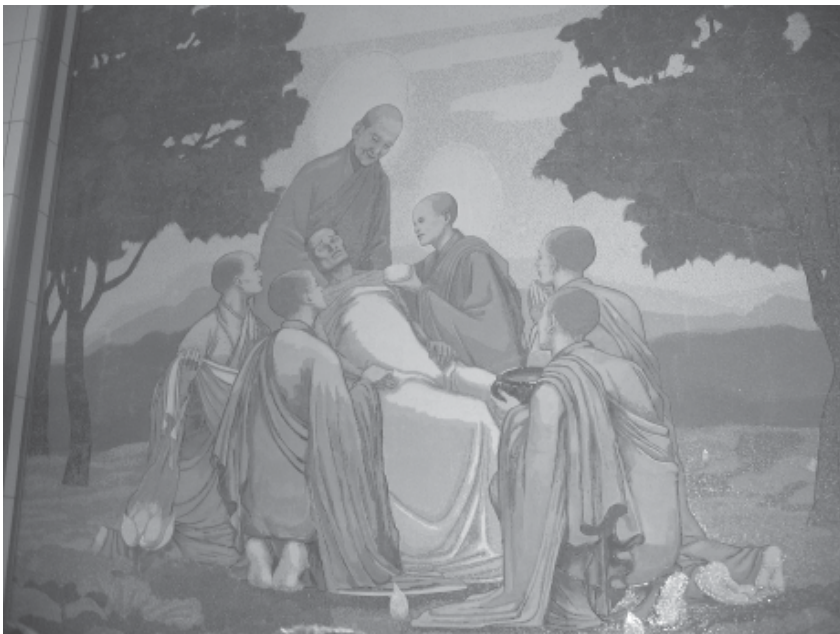
วันที่ผมและคณะไปดูงานโรงพยาบาลฉือจี้ (Buddhist Tzu Chi General Hospital) ที่ไทเป ซึ่งเป็นตึก 15 ชั้น เพิ่งเปิดบริการเมื่อกลางปี พ.ศ. 2548 ที่ผ่านมา ที่หน้าโรงพยาบาลมีอาสาสมัครชายหญิงหลายสิบคนกำลังช่วยกันกวาดถนนทำความสะอาด จัดเรียงอิฐและตกแต่งบริเวณหน้าโรงพยาบาล ภายในอาคารโรงพยาบาล มีอาสาสมัครประจำทุกจุด บางคนคอยให้ข้อมูล บางคนเซ็นแปล เช่นรถผู้ป่วย บางคนช่วยดูแลผู้ป่วย บางคนเป็นยามดูแลความปลอดภัย บางคนเป็นนักดนตรีก็มาเล่นดนตรีให้คนไข้ และญาติฟัง บางคนออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาชีพด้วย

ในโรงพยาบาลมีการจัดสถานที่ปฏิบัติธรรมให้กับคนไข้ทุกศาสนา ไม่ว่าจะเป็น พุทธ คริสต์ อิสลาม บรรยากาศสงบเย็นดีมาก

โรงพยาบาลของฉือจี้มีการรณรงค์ภายในเพื่อสร้างจิตวิญญาณการแพทย์ที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์ เรียกว่า “The mission to be a human doctor” เพื่อส่งเสริมการพัฒนาจิตใจของผู้ให้บริการทุกระดับให้ใส่ใจในคุณค่าศักดิ์ศรีและความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น ให้เกียรติและให้ความเคารพในการให้บริการ และระลึกในพระคุณของผู้ป่วยและญาติที่เขามาใช้บริการ เขาบอกว่า

“แพทย์พยาบาลและทีมงานมีหน้าที่ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ซึ่งเป็นภารกิจอันยิ่งใหญ่ ดังนั้นทุกคนต้องลดตัวตนให้เล็กที่สุด จึงจะทำภารกิจที่สำคัญนั้นได้”

เราจึงเห็นแพทย์ชาวฉือจี้ทุกคนยิ้มแย้มแจ่มใส ยกมือไหว้คนไข้และคนอื่นๆ ได้เสมอ นอบน้อมถ่อมตน ตั้งใจให้บริการอย่างไม่เห็นแก่เห็นดีเห็นชอบ เพราะเขาถือว่าการได้ทำงานช่วยเหลือผู้ทุกข์ยากคือการทำหน้าที่พระโพธิสัตว์สังฆมบุญกุศลให้สูงขึ้นเรื่อยๆ

แพทย์แต่ละคนจะมีคติประจำใจที่เลือกรับมาจากคำสอนของท่านธรรมอาจารย์เปิดเผยให้ผู้เรียนรู้ เช่น

นพ.หยางชวีคัง บอกว่า

“จงใช้ทุกวันเหมือนเป็นวันสุดท้าย มองโลกในแง่ดี ผ่านทุกวันด้วยความกระตือรือร้น”

นพ.หู จื้อถิง บอกว่า

“ทำตัวให้เล็ก บริการผู้อื่นให้มาก”

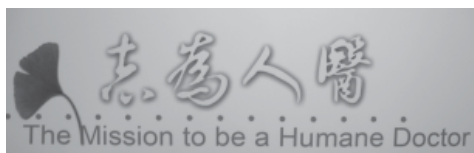
นพ.เซ่ ซื่อ ซื่อ บอกว่า

“ถือคนไข้ทุกคนเป็นอาจารย์”

นพ.อี้ ปิงเจ้ บอกว่า

“ทำจิตใจให้ขอบคุณทุกคน ขอขอบคุณทุกเรื่อง ทุกที่ ทุกเวลา”

นพ.เกาฟิ่นฝู บอกว่า

“แม้เรามิอาจรู้ความสั้นยาวของชีวิต แต่เราอาจเพิ่มความกว้างและลึกของชีวิตเราได้”

นพ.เปยเย บอกว่า

“อย่าเพียงแค่ตรวจโรค ต้องดูแลคนไข้และรักษาจิตใจของเขาด้วย”

คุณพี่ดวงใจ ธิตยารักษ์ เลขาธิการมูลนิธิวัดสวนแก้ว ที่ไปร่วมงานกับคณะของเรา ท่านเคยผ่านการป่วยด้วยโรคมะเร็งระยะสุดท้าย ผ่านวิกฤตมาแล้วด้วยความขมขื่นกับคำพูดและการปฏิบัติของแพทย์บางคน (และด้วยความประทับใจในบริการของแพทย์บางคนด้วย) เมื่อได้เห็นโรงพยาบาลของชื่อจี้ คุณพี่บอกว่า

“ถ้าพี่เป็นมะเร็งอีกครั้ง พี่อยากมารักษาที่โรงพยาบาลแบบนี้”

ธนาคารไขกระดูกอันตับหนึ่งของเอเชีย

ธนาคารไขกระดูกของมูลนิธิชื่อจี้ก่อตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ. 2537 ด้วยการเชิญชวนผู้มีจิตศรัทธาและแสดงความจำนงบริจาคไขกระดูก (Bone marrow registry) เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยที่มีปัญหาเกี่ยวกับความผิดปกติของเม็ดเลือดเช่นผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาว โรคโลหิตจางบางชนิด มะเร็งต่อมน้ำเหลืองบางชนิด โรคไขกระดูกฝ่อ เป็นต้น

ไขกระดูกคือเซลล์ที่ผลิตเม็ดเลือดตามปกติ ในกรณีเป็นโรคเลือดบางชนิดดังตัวอย่างข้างต้น จำเป็นต้องให้ยาทำลายไขกระดูกที่มีอยู่เดิม แล้วฉีดเซลล์ไขกระดูกของผู้บริจาคเข้าไปทางเส้นเลือดให้เข้าไปอยู่ในไขกระดูกเพื่อทำหน้าที่แทนไขกระดูกของผู้ป่วย เป็นเทคนิคที่ทางการแพทย์ทำสำเร็จครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2511 จากนั้นก็มีพัฒนาการก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ

ปกติแล้ว ผู้ป่วยมักจะสามารรถรับบริจาคไขกระดูกได้จากญาติพี่น้องร่วมสายเลือด เนื่องจากมีเนื้อเยื่อเข้ากันได้ ร่างกายผู้ป่วยก็จะไม่ปฏิเสธไขกระดูกที่ฉีดเข้าไป แต่ถ้าเนื้อเยื่อเข้ากันไม่ได้ ร่างกายก็จะปฏิเสธไขกระดูกที่ฉีดเข้าไป ผู้ป่วยบางคนไม่สามารถรับไขกระดูกจากญาติพี่น้องก็ต้องรอคอยรับบริจาคไขกระดูกจากผู้อื่นซึ่งมีโอกาสเข้ากันได้ประมาณ 1 ใน 5 หมื่น ดังนั้นการมีการลงทะเบียนผู้บริจาคไขกระดูกไว้มากเพียงใดก็มีโอกาสผู้บริจาคที่มีเนื้อเยื่อเข้ากับผู้ป่วยได้มากเท่านั้น ไม่ต้องบริจาคไขกระดูกไปเก็บไว้ในธนาคาร แต่เป็นการเจาะเลือดไว้ตลอดด้วยเทคนิคพิเศษเท่านั้น (ต่อเมื่อตรวจพบว่าเนื้อเยื่อของเราเข้าได้กับผู้ป่วยพอดี ถึงเข้าสู่กระบวนการเจาะไขกระดูกจากตัวเราไปให้ผู้ป่วย ซึ่งก็มีคนส่วนน้อยเท่านั้นที่มีโอกาสบริจาค

ไขกระดูกให้กับผู้ป่วยจริงๆ ใครที่ลง
ทะเบียนบริจาคไว้แล้วได้บริจาคจริง
ก็ถือว่าได้โอกาสทำบุญทำกุศลอันยิ่ง
ใหญ่)

ปัจจุบันธนาคารไขกระดูกของชื่อจี้มี
ผู้แสดงความจำนงบริจาคไขกระดูก
มากถึงเกือบสามแสนคนในปัจจุบัน
มีการบริจาคไขกระดูกช่วยเหลือผู้

ป่วยจริงๆ ทั้งในไต้หวันและประเทศอื่นๆ ไปแล้วกว่า 800 ราย ใน 20 ประเทศ นับ
เป็นธนาคารไขกระดูกที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย

ที่เขาทำได้ดังนี้ เพราะมีท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียนเป็นศูนย์รวมความศรัทธา
และผู้คนมีความเชื่อมั่นต่อระบบการดำเนินงาน ประกอบกับมีการนำองค์ความรู้และ
เทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัยมาใช้อย่างทันสมัยและเหมาะสมด้วยนั่นเอง

เมื่อวันที่ผมและคณะได้มีโอกาสไปคารวะท่านธรรมาจารย์ ก็มีแพทย์จากจีน
แผ่นดินใหญ่มารับไขกระดูกไปปลูกถ่ายให้กับคนไข้ และมีผู้ป่วยที่ได้รับบริจาค
ไขกระดูกคนหนึ่งที่มาจากการเจ็บป่วยแล้ว เดินทางมาคารวะท่านธรรมาจารย์และ
มากล่าวแสดงความรู้สึกในที่ประชุมต่อหน้าท่านธรรมาจารย์ด้วย

เนื่องจากทางมูลนิธิชื่อจี้ให้ความสำคัญด้านมิติทางจิตวิญญาณอย่างสูง
ดังที่เล่ามาแล้ว ดังนั้น เขาจะอนุญาตให้ผู้ป่วยที่รับบริจาคไขกระดูกที่รักษาตัวจน
หายแล้วนานกว่า 2 ปีขึ้นไปที่ต้องการพบกับผู้บริจาคไขกระดูก ได้พบกัน เพื่อรำลึก
ในบุญคุณของกันและกัน เนื่องจากคนทั้งสองแม้อยู่กันห่างไกลกัน ไม่ได้เป็นญาติที่
น้องกันไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แต่มีบุญวาสนาเหมือนฟ้าลิขิตให้เนื้อเยื่อเข้ากันได้ คน
หนึ่งเจ็บป่วยแล้วสามารถผ่านพ้นมาได้ด้วยจิตใจเมตตากรุณาของผู้บริจาคไขกระดูก
ผู้บริจาคไขกระดูกเองก็ถือว่ามีบุญที่มีคนใช้รับบริจาคไขกระดูกของตนได้ ทำให้ตนมี
โอกาสทำบุญกุศลอันยิ่งใหญ

บทเรียนรู้

การดำเนินกิจการทางการแพทย์ของมูลนิธิพุทธชื่อจี้ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรม
ของมนุษยชาติอันยิ่งใหญ่ เพราะมิใช่เป็นเพียงแค่กิจการสังคมสงเคราะห์ผู้เจ็บป่วย

ด้วยบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขแบบทั่วๆ ไปเท่านั้น หากแต่เป็นการจัด
กิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับคุณค่า ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ทั้งฝ่ายผู้ให้บริการไม่
ว่าจะเป็นแพทย์ พยาบาล และอาสาสมัคร และฝ่ายผู้รับบริการไม่ว่ายากดีมีจน มี
ชีวิตหรือเสียชีวิตไปแล้ว เป็นการสร้างโอกาสให้ทุกคนได้ปฏิบัติธรรมไปพร้อมๆ กัน

ฝ่ายผู้ให้บริการ ยิ่งทำงานก็ยิ่งจะต้องรู้จักลดตัวตนให้เล็กลง รู้จักเคารพ
อ่อนน้อมต่อผู้ที่ตนให้บริการและสรรพสิ่งรอบตัว และสร้างบุญกุศลด้วยการทำงาน
เพื่อผู้อื่นให้มากยิ่งขึ้น

ฝ่ายผู้รับบริการก็จะได้รับบริการที่ดี มีทั้งคุณภาพและมีน้ำจิตน้ำใจสอดแทรก
อยู่ในทุกกรณี ส่งผลให้ตนเองต้องพัฒนาจิตใจตนให้เป็นผู้ที่รู้จักคิดถึงคนอื่นและ
พยายามทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้อื่นในส่วนที่ตนทำได้ ขยายวงออกไปเรื่อยๆ ผู้ป่วย
จำนวนไม่น้อย เมื่อผ่านการดูแลจากทีมงานของชื่อจี้ ในที่สุดก็จะกลับกลายมาเป็น
สมาชิกและอาสาสมัครของชื่อจี้บำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์สุขของคนอื่นต่อไป เข้า
ลักษณะของการทำให้คนดีและความดีแพร่ระบาดออกไปอย่างต่อเนื่อง

สิ่งที่ผมและคณะดูงานได้เห็นได้สัมผัส ได้เรียนรู้มา มิใช่สิ่งที่เป็นอุดมคติ มิใช่
สิ่งเพ้อฝัน แต่เป็นเรื่องที่เกิดจริง มีรูปธรรม พิสูจน์ได้ ยืนยันได้ เรียนรู้ได้ ขยายผลได้

ท่านอาจารย์พุทธทาสเคยสอนว่า มนุษย์เราทุกคนสามารถนิพพานได้ในชาตินี้
เวลาใดที่เราลดตัวตนได้ ทำประโยชน์สุขให้แก่ผู้อื่นได้โดยไม่หวังผลตอบแทนอย่าง
แท้จริง จิตใจเกิดปีติสุข เวลานั้นเราก็นิพพานแล้ว แม้เพียงห้วงเวลาสั้นนิดเดียวก็ตาม
ที่เรียกว่านิพพานขมิลง ไม่ต้องไปรอนิพพานในชาติไหนๆ

ขบวนการพุทธชื่อจี้เขาก็ชวนกันปฏิบัติเช่นนั้นเอง

การศึกษา สีอสีขาว และ บทสรุป

โรงเรียนที่สอนคนให้เป็นมนุษย์ ↗

หนึ่งในสี่ภารกิจสำคัญของมูลนิธิพุทธฉือจี้ ก็คือ การจัดการศึกษาที่มีเป้าหมายสร้างคนให้เป็นมนุษย์คือผู้มีจิตใจสูง ไม่ใช่มุ่งสอนคนให้มีแต่ความเก่งเพื่อไขว่คว้าหาโอกาสที่เหนือคนอื่นอย่างเอาเป็นเอาตาย ฉือจี้จัดการศึกษามาแล้วเป็นสิบปี มีตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถม มัธยม และมหาวิทยาลัย และต่อมามีการสร้างโรงเรียนในต่างประเทศด้วย ปัจจุบันมีโรงเรียนประถมศึกษาในต่างประเทศแห่งแรกที่อำเภอฝาง ประเทศไทยเรานี่เอง เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาทั่วไป แต่เน้นสอดแทรกการเรียนการสอนและการฝึกอบรมปมนิสัยด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจังควบคู่ไปด้วย

เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ผมและคณะดูงานได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมกิจการของโรงเรียนอนุบาลของฉือจี้ที่เมืองฮวาเหลียน เปิดดำเนินงานมาได้ 5 ปี ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยฉือจี้ โรงเรียนของเขามีเป้าหมาย 4 ประการคือ

1. สร้างนักเรียนให้มีวิสัยทัศน์ก้าวไกลถึงระดับโลก

การศึกษา
 สื่อสีขาว
 และ
 บทสรุป

2. เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม
3. เป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมที่ดีงาม
4. มีทักษะการทำงานและทักษะชีวิต

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายข้างต้น เขาเน้นปลูกฝัง 5 ด้านคือ

1. การดำเนินชีวิตประจำวันที่เรียบง่าย
2. ฝึกให้ผู้ที่มีคุณธรรมในการใช้ชีวิตที่ถูกต้อง มีความรักในผู้อื่นเหมือนเป็นญาติพี่น้องร่วมครอบครัวเดียวกัน
3. ให้รู้จักบริการผู้อื่นอย่างนอบน้อมถ่อมตน ให้เกียรติผู้อื่น
4. ให้รู้จักขอบคุณสิ่งที่เกิดขึ้นและทุกสิ่งทุกอย่างที่เข้ามาในชีวิต รู้จักสำนึกในบุญคุณของคนอื่นและสรรพสิ่งรอบตัว
5. ให้มีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการทำงานในอนาคต

บริเวณโรงเรียนอนุบาลที่ไปดูงาน จัดสถานที่สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบมาก นักเรียนมีระเบียบวินัยดีมาก เวลาถอดรองเท้าเข้าห้อง ทุกคนจะจัดเรียงรองเท้าอย่างเป็นระเบียบหันหัวรองเท้าออกแบบสไตลญี่ปุ่น ทุกตึกจะมีห้องอเนกประสงค์ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม มีห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติธรรม ห้องจัดดอกไม้ ห้องซงซา มีสวนครัว สวนเกษตร มีพื้นที่สำหรับฝึกฝนกีฬาทั้งในร่มและกลางแจ้ง มีหอพัก ฯลฯ เรียกว่าในเชิงสถานที่และอุปกรณ์มีอย่างครบครัน เด็ก ป.1 ได้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษแล้ว พอถึง ป.3 ได้เรียนภาษาอังกฤษ 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

นอกจากการเรียนวิชาการ เด็กจะได้เรียนเพื่อพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรม คุณธรรมและจริยธรรม สอดแทรกตลอดเวลา เช่น ต้องเรียนการจัดดอกไม้เพื่อฝึกให้เป็นคนมีศิลปะ จิตใจละเอียดอ่อน เข้าใจธรรมชาติ เรียนการชงชา ฝึกการล้างมือเพื่อล้างใจ ฝึกการบริการผู้อื่น ฝึกรอคอย ฝึกช่วยเหลือ ฝึกรับบริการจากผู้อื่นด้วยจิตใจที่ระลึกในพระคุณของผู้อื่น

สิ่งสำคัญมากอีกอย่างหนึ่งที่เด็กนักเรียนทุกคนจะได้ฝึกฝนควบคู่ไปกับการเรียนวิชาการตามหลักสูตรก็คือ การฝึกเป็นอาสาสมัครซึ่งมีสารพัดรูปแบบ เช่น ฝึกเป็นอาสาสมัครจับเก็บขยะ แยกขยะ ไปเยี่ยมผู้ยากไร้ ช่วยกันทำความสะอาดโรงเรียน บริการซักผ้าให้เพื่อน ให้น้อง ให้ครู

นักเรียนคนไหนเรียนดี มีนิสัยดีจะได้รับมอบหน้าที่ตักอาหารบริการครู นักเรียนที่ได้รับหน้าที่นี้จะดีใจมาก เวลานั้นนักเรียนนำอาหารไปบริการครู ครูจะยกมือไหว้ขอบคุณ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีโอกาสไปกราบคารวะท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียน ยิ่งถือเป็นบุญกุศลอย่างใหญ่หลวงทีเดียว การที่ได้มีโอกาสรู้จักและได้เรียนรู้จากคนดี ๆ ถือเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตนั่นเอง

จากการที่ได้เรียนรู้เรื่องราวของชาวฉือจี้ แม้จะเหมือนการได้รู้ได้เห็นอวัยวะเพียงบางส่วนของข้างทั้งตัว แต่เมื่อจินตนาการภาพต่อเข้าด้วยกัน ทำให้พอดคิดถึงภาพข้างทั้งตัวที่สง่างามนั้นได้บ้าง

ผมสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ได้ 6-7 ประการดังนี้

1. บริบทของสังคมไต้หวันที่ต้องเผชิญภัยธรรมชาติและการเมืองมาโดยตลอด ได้หล่อหลอมให้คนไต้หวันมีความเข้มแข็ง ชยันตเข้มแข็งและเอาจริงเอาจัง ประกอบกับอีกด้านหนึ่งของคนจีนที่มีนิสัยขยัน หนักเอาเบาสู้ง่าย ใฝ่เรียนรู้ ชอบบริการและนอบน้อม ถ่อมตัว จึงส่งผลให้คนไต้หวันส่วนใหญ่มีอุปนิสัยด้านที่เป็นบวกค่อนข้างสูง และเมื่อสังคมการเมืองไต้หวันเปิดโลกประชาธิปไตยที่ให้เสรีแก่ประชาชน เปิดเสรีทางสื่อสารมวลชน เสรีทางศาสนา จึงมีผลทำให้พัฒนาการด้านจิตวิญญาณ คุณธรรม ความดีงามอย่างขบวนการฉือจี้เติบโตได้อย่างมีพลัง จนกลายเป็นแกนหลักที่สำคัญในด้านคุณธรรมจริยธรรมของไต้หวันดังเช่นทุกวันนี้ (แต่ในด้านลบของคนไต้หวันก็ไม่น้อยเหมือนกัน)

ถ้าสังคมใดเป็นระบบปิด มีวัฒนธรรมอำนาจนิยมครอบงำ เสรีภาพด้านต่างๆ ของสังคมถูกกดทับอย่างแน่นหนา โอกาสเกิดสิ่งดีอย่างขบวนการฉือจี้ก็คงมีได้ยากทีเดียว หรืออาจเกิดขบวนการจากศรัทธาขึ้นมาได้ แต่ก็มักจะดำเนินการผิดทิศทาง คือกลายเป็นการเข้าสู่การสะสมรวบทุกอย่างไว้ที่ศูนย์กลางเสมอๆ

2. ขบวนการฉือจี้ เป็นการนำพุทธธรรมที่ใช้แนวความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา (แนวทางพระโพธิสัตว์) เป็นเข็มทิศนำทาง ทำให้ทุกคนสามารถใช้หลักศาสนามาปฏิบัติได้จริง และปฏิบัติได้อย่างง่ายๆ ในชีวิตนี้ คือ การทำงานช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าจะด้วยทรัพย์ ด้วยแรง ด้วยปัญญา หรืออื่นๆ โดยถือว่าทั้งหมดนี้ก็คือการปฏิบัติธรรม เป็นการได้ฝึกเป็นพระโพธิสัตว์ในชาตินี้เลย ทำให้เรื่องพุทธศาสนาเป็นเรื่องเข้าใจง่าย เข้าถึงง่าย ไม่แยกส่วนออกจากชีวิตจริง อีกทั้งสามารถทำได้อย่างทันสมัยอยู่เสมอ

3. การมีผู้นำทางจิตวิญญาณที่เป็นผู้ทรงธรรมะอันงดงาม มีวัตรปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่คุณคนเห็นได้สัมผัสได้ คือ ท่านอินซุน หลวงปู่ผู้เป็นพระอุปัชฌาย์ของ

ท่านเจิ้งเหยียน) และท่านธรรมอาจารย์เจิ้งเหยียน จึงเป็นศูนย์รวมแห่งศรัทธาและความมุ่งมั่นในการทำดี ทำให้เกิดภาวะผู้นำที่สมาชิกและอาสาสมัครคือใจจำนวนเป็นแสนเป็นล้านสามารถยึดถือเป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นแบบอย่างให้เจริญรอยตามได้อย่างเป็นรูปธรรม

การที่ผู้นำทรงไว้ซึ่งความเมตตา กรุณาอย่างสูงส่ง ดำเนินชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย

ง่ายสุดๆ กินน้อย อยู่น้อย ใช้น้อย ไม่สะสม เบียดเบียนผู้อื่นและสรรพสิ่งน้อย นอบน้อม ถ่อมตน ลดตัวเองให้เล็กอยู่เสมอ มีแต่คิดจะทำเพื่อผู้อื่นอย่างสุดใจ จึงเป็นเสมือนต้นแบบนำทางให้กับศิษย์คือใจอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเหนือกว่าคำสอนใดๆ

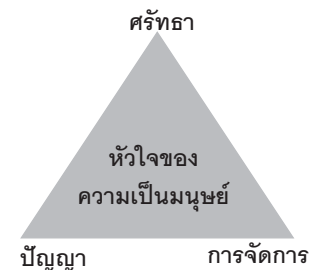
4. แนวทางพุทธคือใจที่เคารพยกย่องให้เกียรติแก่คนทุกคนอย่างไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่แบ่งแยกเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของทุกคน ดังที่ท่านธรรมอาจารย์สอนว่า ไม้พินแต่ละชนิดมีประโยชน์แตกต่างกัน แต่ทุกชนิดล้วนมีประโยชน์ มีคุณค่าทั้งสิ้น แนวคิดเช่นนี้ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันของผู้คนทั้งหลายแบบแนวราบ ก่อให้เกิดความสร้างสรรค์ ความรัก ความผูกพัน ไม่เหมือนกับความสัมพันธ์แนวตั้ง ที่เกิดแรงกดดันและปฏิสัมพันธ์จะกลายเป็นเชิงอำนาจ ทำให้ความรัก ความดี ความงามเกิดขึ้นได้ยากกว่า

5. แนวทางพุทธคือใจ มีลักษณะที่น่าจะเรียกได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ “รวมเข้าเพื่อกระจายออก” หมายความว่า การรวมความรักความศรัทธา รวมทรัพย์ากร ปัญญา องค์ความรู้ การปฏิบัติต่างๆ เข้ามาสู่ศูนย์รวมแห่งศรัทธาคือผู้นำทางจิตวิญญาณ แต่การรวมทุกสิ่งทุกอย่างเหล่านั้นมิใช่รวมเข้ามาพอกพูน สะสมไว้ที่ศูนย์กลาง เหมือนกับศาสนปฏิบัติที่เราเห็นกันอยู่เป็นส่วนใหญ่ ตรงกันข้ามการรวมสรรพสิ่งเหล่านั้น เป็นไปเพื่อกระจายสู่มหาชนคนยากไร้ คนตกทุกข์ได้ยากอย่างกว้างขวางไม่มีที่สิ้นสุด ตรงนี้ถือว่าเป็นความงดงามอย่างยิ่งของแนวพุทธคือใจ

มูลนิธิคือใจมีเงินบริจาคเข้ามาเป็นหมื่นล้านแสนล้านเหรียญ แต่เงินเหล่านั้นถูกนำไปใช้เพื่อการช่วยเหลือผู้คนเป็นแสนเป็นล้านคนทั้งในได้วัน และที่อื่นๆ ทั่วโลก มูลนิธิคือใจมีคนเก่ง มีความรู้เทคโนโลยีไหลเข้ามามากมาย แต่สิ่งเหล่านั้นถูกนำไปสู่การทำงานเพื่อเพื่อนมนุษย์ที่ต้องการความช่วยเหลือ ในขณะที่ท่านธรรมอาจารย์ ภิกษุณีและอาสาสมัครที่สมณารามยังคงดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายบนหลักของการพึ่งตนเองอย่างสุดๆ ไม่เบียดเบียนสรรพสิ่ง เหมือนเดิมตามที่เคยปฏิบัติกันมาตลอดเกือบครึ่งศตวรรษ และอาสาสมัครคือใจทุกคนยังคงต้องทำงานหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต เพื่อดูแลตนเอง และออกไปช่วยเหลือผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ พร้อมกับฝึกฝนให้เป็นคนที่ยากน้อย ใช้น้อย อยู่น้อยตลอดเวลาก็ด้วย

6. การดำเนินงานของขบวนการคือใจ ไม่ปฏิเสธความเป็นไปของสังคมและของโลก ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตตลอดเวลา รู้จักนำจุดเด่นบางอย่างมาใช้อย่างชาญฉลาด เช่น นำเอาองค์ความรู้ด้านการจัดการ การตลาดเชิงสังคม เทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ มาใช้ในการดำเนินงานด้านศาสนาอย่างกลมกลืนและมีประสิทธิภาพ ตรงนี้ก็นับว่าเป็นจุดเด่นที่สำคัญอีกประการหนึ่ง

7. โดยภาพรวม อาจสรุปได้ว่า ขบวนการพุทธคือใจดำเนินงานตลอด 40 ปีนี้ นำจะด้วยยุทธศาสตร์สำคัญ 3 ประการคือ

1. ศรัทธา คือใช้หลักการสร้างศรัทธา ในการทำความดีเพื่อผู้อื่นเป็นแกนกลาง โดยมีท่านธรรมอาจารย์เป็นผู้นำและมีคำสอนแนวพุทธโพธิสัตว์เป็นหลักสำคัญ

2. ปัญญา คือใจรับเอาองค์ความรู้ เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาปรับใช้เพื่อสาน

